

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vsa leta 26 K, na pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s poštnimjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam poji, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za omenila plačuje se od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se omenilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, omenila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vagove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalci in porotniški imeniki.

Na shodu v Mengšu so sklenili klerikalci resolucijo, v kateri se župani pozivljajo, da naj imenike za porotnike sestavljajo tako, da pridejo vanje zanesljivi možje odločno katoliškega in domoljubnega prepričanja. Nam je že dobro znano, da klerikalci že dlje časa deloma tajno, deloma pa tudi javno agitujejo v tem smislu, nismo pa pričakovali, da bi to stvar, ki nima prav nič opraviti s politikom, spravili na razgovor na javnem političnem zborovanju. Kaj pa znači ta poziv, da se naj sestavljajo porotniški imeniki v smislu gori navedene resolucije? Ali ni to očitno navod, da se naj imeniki za porotnike falsifikujejo? Zahteva se, da se v nje sprejmo samo pripadniki klerikalne stranke in županom se prikrito namigava, da se naj iz imenikov izpušče možje, ki so drugega političnega prepričanja. Klerikalci torej očitno pozivljajo na kršenje postave, ki določa, da se morajo vpisati v porotniški imenik vsi 30 let stari, čitani in pisanja večji avstrijski državljani, ki že vsaj eno leto bivajo v dotični občini in plačujejo določeno svoto neposrednega davka. Vsi taki državljani, ki niso vsled posebnih zakonskih določb od te časti izključeni, brez izjeme in ne glede na njihovo politično prepričanje se morajo sprejeti v prvotni imenik porotnikov. Klerikalna stranka pa v nasprotju s to zakonsko določbo stremi za tem, da bi se s strani občinskih uradov za porotniško čast nasvetovali sami klerikalni pripadniki, vsi drugi pa, ki niso privrženci te stranke, naj si bodo še tako časti vredni ljudje in še tako sposobni za ta posel, izključili. To bi seveda klerikalcem ugajalo, ako bi mogli na porotniško klop spraviti samo svoje pristaše; s tem bi si pridobili svoja strankarska sodišča, ki bi ne glede na pravico in resnico, ne oziraje se na glas vesti sodila, kakor bi jim gospodje iz farovža izvolili ukazati in zapovedati. To bi bila lepa porota!

V zakonu glede porote je neoporekljivo izražena tendenca, da se imajo v porotnike nasvetovati inteligentni, razumni možje iz naroda, ki dajejo dovolj jamstva, da so toliko samostojni, da si umé v danem slučaju neodvisno od vsakogar ustvariti svoje prepričanje in prosto izraziti svojo sodbo, ne glede na desno, ali levo, ne oziraje se na svoje politično ali versko naziranje.

Točka 9. zakona z dne 23. maja 1873 pravi naravnost, da se naj v porotnike pokličejo možje, ki se odlikujejo po svoji razumnosti, poštenosti, pravicoljubnosti in značajnosti. Klerikalci pa tega ne tirjajo, njim je vseeno, ali pridejo na porotno klop duševno še tako omejeni, moralno propali in neznačajni ljudje, samo da so klerikalci. Klerikalna stranka si morda v svoji naivnosti domišlja, da se boče voščil odbojnikov na deželi izključno v njih rokah, posrečila ta nakana, spraviti v porotniške imenike same svoje ljudi. Enak maneuver se je sicer posrečil dr. Luegerju na Dunaju, našim klerikalcem pa se ne sme.

Verojetno je popolnoma, da se bodo klerikalni župani povsodi na deželi strogo ravnali po nasvetih, ki so se jim dali na shodu v Mengšu; imenike bodo gotovo sestavljali popolnoma pristransko in načeloma izpuščali vse one, ki se nečejo slepo pokoriti klerikalni gospodi. Zato je treba, da naši somišljeniki po deželi strogo in vestno pazijo na to, da se bodo ti po županu sestavljeni porotniški imeniki razgrnili, kakor to zakon zahteva, na splošen vpogled — vsaj osem dni. In če bi se opazilo, da je imenik zares krivo sestavljen, da so se fruktilicirali v Mengšu dana navodila in se iz imenikov izpustili neopravičeno možje, ki so po besedi po molitvi nabašejo bombaža v ušesa, najmlajšega pa, ki spi še z odprtimi gobčkom, pokrijejo kar čez glavo z organtinom, potem šele brez skrbi zatisejo oči; in celo pod odejo najdejo beštije svojo pot! — Uporabljena sredstva prav nič ne zaležejo, ne boraks, ne sol, ne petrolej; ne ganejo se iz stanovanja, ampak od dne do dne jih je več in rase njih predrznost. — V umivalniku se jih vsako jutro napaja celo krdelo, in voda kar vidno pod njimi usiha, tako jo žehtajo. Takisto pri vodovodu! Tam se jih je konstituiralo kar več stalnih omizij te žejne bande! — Stranka upoštevač te nizkotne instinkte se ni ustrašila nadaljnjih žrtev in pričela jim se nastavljači čez noč piva na krožnikih. In glej! Drugo jutro jih je bilo vsakokrat res vse črno okoli nastavljene opojne vade: stari in mladi brez razlike stanu in spola so

ležali kar vprek, vsi pijani kakor muhe, in so pometeni na dvorišče postali piča gospodarjevim kokošem, a svarihi vzgled vsem pijancem! Ali vseh je bil le navidezen! Čudom in strahom je zapazala stranka, da se število njenih črnih podnajemnikov polagoma a stanovitno le množi, in da se v njih vrstah vrše osupljivo premembe. — Vajena je bila dosedaj videti le rejne ščurke v črnih blestečih monturah. Zadnji čas pa, kar jim je nastavljala pivo, so se je pojavljati med njimi nove prikazni: Suhe pokveke izstradane, da bi jim lahko rebra štel; priselile so se bile nedvomno iz sosednjega stanovanja, kjer je bival in čakal na regulacijo plače droben učitelj z obilno družino. In z grozo je zapazala med pijanci smrčecimi okoli krožnikov zanemarljive vlačugarje s prašnimi štebali, prihajajoče očitno iz daljnih krajev onostran ceste! Nezaslišano! Ta pozrešna črna garda je torej res v svojem omejenem samoljublju smatrala nastavljen pivo zgolj za hvalevreden izraz jugoslovanske gostoljubnosti, se udala brezskrbno svojim razkošnim orgijam in vrhutega navdušeno raztrobilvi slavo tega gostoljubnega stanovanja provzročila vznemirljivo priseljevanje vnanjih elemen-

nike, kakor ukazuje § 9. že gori navedenega zakona, temeljito pregleda in prouči, dali so pravilno sestavljeni in ali se ni morda prakticirala metoda, ki so jo nasvetovali naši klerikalci. V to pa je okrajno glavarstvo zavezano že v varstvo veljavnega zakona, da se ne krši od organov samih, ki so v prvi vrsti poklicani, da ga respektujejo.

Opozorujemo pa tudi sodno komisijo, ki bo meseca listopada na podlagi prvotnih imenikov sestavljala letni seznamek porotnikov, da bo oprezna in da naj strogo pazi na to, da ne bodo prvotni porotniški imeniki narejeni v kričečem nasprotju s postavnimi določbami. To storiti pa je sodniška komisija primorana, ker je kot čuvarica pravice, kot eksekutivni organ zakonodajstva poklicana, da strogo skrbi za to, da se izvršuje zakon in da se ga spoštuje.

Če bi se klerikalcem njihova nakana posrečila, bi to neizmerno škodovalo ugledu justice porote in da bi porotne obravnave gotovo postale nič drugega, kakor gole farce. Saj je pač znano, da tvorijo duhovniki med klerikalci edino inteligenco; ako odštejemo te, ki za porotnike ne pridejo v poštev, potem ostane še velika masa, ki se sicer odlikuje po svojem številu, ne pa po duhu in naobrazbi. V tej masi prevladujejo analfabeti, drugi pa znajo jedva čitati in pisati, da bi pa znali tudi samostojno misliti in si ustvariti samostojno sodbo o kakršnemkoli slučaju ali dogodku, o tem ni niti govora. In taki omejeni ljudje, take duševne reve, ki umajo misliti samo z možgani gosпода župnika ali kapelana, bi naj sedeli v porotniški klopi, ki zahteva inteligentnih, značajnih in predvsem, kar je glavno, samostojno mislečih mož? Da se to ne zgodi, bodo že v interesu stvari same poskrbeli poklicani faktorji, o tem naj bodo prepričani gospodje klerikalci.

Še nekoliko besed v obrambo.

Od nobenega stanu ne zahtevajo ljudje toliko kakor od učiteljskega.

Šolske oblasti hočejo, da bodi vsak izmed nas učitelj v najplemenitejšem pomenu te besede, pedagog in metodik, kakršnega si ni misliti popolnejšega pod solncem. Popolnega človeka pa ni na vsem širokem svetu. Kvečjemu so popolni v lastni domišljiji tisti ljudje, ki sodijo kranjsko učiteljsvo. Glave nosijo pokonci, in obdaja jih blesk petošolske zaljubljenosti v samega sebe. Takim glavam se seveda ne more klanjati nihče, kdor ne kramari s svojo pedagoško vedo in metodiško spretnostjo.

Kdor kramari z njima in ju vlačita na veliki trg kot trgovca svoje blago, ta prezira in ne umeva resne in plemenite strani vzgoje in pouka. Ta je takorekoč slab obrtnik, ki mu je treba glasne reklame, da pride njegovo blago vsaj do navideznega kredita.

Ker imata vzgoja in pouk opraviti z nevidnim materialom, z dušami otrok, da jih pol olikata, pol prepojita z znanostjo, zbudita speče sile, pomagata individualnosti do izrazovite samostojnosti ter tako ustvarita svojega človeka, ki misli s svojo glavo in čuti s svojim srcem, je jasno, da je treba pri vzgoji in pouku največje pazljivosti, vestnega študiranja vsakega posameznega otroka dušnih in fizičnih zmognosti ter učitelju tiste svobode, ki mu jo rodi izkušnja, veljavaj oč mu, kako ravnaj ob tem, kako ob onem slučaju. Končno ali pa morda celo v prvi vrsti je treba učitelju uvaževati razmere, v katerih je bil otrok rojen, in razmere, v katerih mu je potekla prva, predšolska mladost. Kakor je sploh neoporečna resnica, da ustvarjajo razmere človeka, tako velja to še posebno za otroka, ki je takorekoč sad razmer, ki so ga spočele, rodile in poslale v šolo. In tu je treba učiteljevega bistrrega očesa in njegovih izkušenih napotkov, da privede otroka do končnega, a splošnega smotra, ki ga zahtevata današnja vzgoja in današnji pouk: dati človeštvu človeka!

Do tega smotra drži tisoč in več potov, to pa že samo zaraditega, ker imamo tisoč in več staršev z raznimi zmognostmi, z raznimi vrlinami in napakami, torej tudi tisoč in več otrok,

ki so jih rodili njihovi starši. Iz povedanega torej prihaja logiška trditev, da je šablona pri vzgoji in pouku nemogoča in nedopustna. Nadalje sklepamo lahko iz povedanega, da je treba dati učitelju svobodne roke, da mora ostati metoda prosta, zakaj metode nimamo zato, da bi z njo imponirali posamezniku, nego metodo imamo zato, da prihajamo do smotrov, ker ne sme biti tudi našim šolam glavno vprašanje, ki ga naj rešujejo, kako, temveč kaj!

In glejte! S takozvano Hubadovo dobo — in člankar v „Narodu“ jo imenuje tako! — se je začela šablona razkošno širiti po naših šolah! Šablona prihaja in uklepa učiteljevo svobodo v tesne sponke. Na vrhuncu stoje danes, kot nov blesteč planet na šolskem obzorju, formalne stopnje, ki jih že secirajo dolgo časa in ki že dolgo časa strašijo po naših šolah in begajo naše ljudi. Kako bi jih tudi ne begale? Saj vendar niso rokodelci, da bi z natančno prirezanimi, opiljenimi in primerjenimi kosci zlagali svetlo celoto brez pozitivne vrednosti, v večnem strahu, da stopi zdajpazdaj v šolo kak formalni stopnjar ter povpraša: „Bei welcher formalen Stufe sind sie jetzt?“ In če mu ne ve ubože hipnega odgovora, je že podpisana smrtna obsodba: „Sie sind nicht vorberreitet!“

Tik ob formalnih stopnjah hodijo lepo z roko v roki takozvani formulirani stavki, zakladi naših učnih slik. Formulirani stavki so brez dvoma višek moderne metodike. Če stoji zapisano: „Mačka ima glavo, trup in ude“, a če reče nčenec: „Mačka ima ude, trup in glavo“, pride lahko kdo in ti reče z vso resnostjo in strogostjo: „Vaše učno postopanje je za nič — in zato je vse skupaj za nič!“

Roma locuta — causa finita!

Toda vse skupaj nič ne pomaga: tako so zamislili nekaterniki, in tako mora biti, če je potem stvar dobra ali slaba. Pa če že mora biti na vsak način tako v nižjih razredih, so take zahteve v višjih razredih popolnoma in nepravem mestu. V višjih razredih ne

LISTEK.

Sporni ščurki.

Iz rabokupnega postopanja v pasjih dneh.

Dr. Janko je moj prijatelj, in spremil sem ga zadnjič na sodišče, da bi šla potem skupaj na pivo. Imel je civilno razpravo na št. 50, meni pa je velel, naj sedem na klop in markiram občinstvo, saj nič ne stane! Tako sem deležen postal sledeče pravde.

Stvar je pravzaprav vsakdanja in malenkostna; ali pravniški so res od hudiča, da znajo napraviti iz slehernega šmira velikansko afero, kakor da gre za blagor očentjave. V tem pogledu jim ni odrekati zaslug.

V Vodmatu torej, — nevem več ali v Bohoričevih ali Japljevih ali Ravnikarjevih ulicah, toliko vem, da so imenovane po literatu bolj Vodmatske dobrote, — je najela stranka stanovanje in napravila pogodbo za dve leti; komaj pa pretečejo prve kvatre — ala! — pa odpove stanovanje, češ, nerabno je zaradi — preobilih ščurkov.

To stranko s ščurki je zastopal Janko, ki je res na prav zaslužen način razložil ves položaj.

Rekel je, da je teh ščurkov, ki so „pravna podstava navzočni odpovedi“, milijon. Po stropih lazijo, po stenah in po tleh; po mizah, po stoli in po novi zofi; v shrambi skrunijo posodo in skrivajo se v čevlje, v klobuke in oblačila. Brezbožno in brez sramu nadlegujejo zbegane prebivalce celo v posteljah in si stranka in njeni ljudje vsak večer po molitvi nabašejo bombaža v ušesa, najmlajšega pa, ki spi še z odprtim gobčkom, pokrijejo kar čez glavo z organtinom, potem šele brez skrbi zatisejo oči; in celo pod odejo najdejo beštije svojo pot! — Uporabljena sredstva prav nič ne zaležejo, ne boraks, ne sol, ne petrolej; ne ganejo se iz stanovanja, ampak od dne do dne jih je več in rase njih predrznost. — V umivalniku se jih vsako jutro napaja celo krdelo, in voda kar vidno pod njimi usiha, tako jo žehtajo. Takisto pri vodovodu! Tam se jih je konstituiralo kar več stalnih omizij te žejne bande! — Stranka upoštevač te nizkotne instinkte se ni ustrašila nadaljnjih žrtv in pričela jim se nastavljači čez noč piva na krožnikih. In glej! Drugo jutro jih je bilo vsakokrat res vse črno okoli nastavljene opojne vade: stari in mladi brez razlike stanu in spola so

ležali kar vprek, vsi pijani kakor muhe, in so pometeni na dvorišče postali piča gospodarjevim kokošem, a svarihi vzgled vsem pijancem! Ali vseh je bil le navidezen! Čudom in strahom je zapazala stranka, da se število njenih črnih podnajemnikov polagoma a stanovitno le množi, in da se v njih vrstah vrše osupljivo premembe. — Vajena je bila dosedaj videti le rejne ščurke v črnih blestečih monturah. Zadnji čas pa, kar jim je nastavljala pivo, so se je pojavljati med njimi nove prikazni: Suhe pokveke izstradane, da bi jim lahko rebra štel; priselile so se bile nedvomno iz sosednjega stanovanja, kjer je bival in čakal na regulacijo plače droben učitelj z obilno družino. In z grozo je zapazala med pijanci smrčecimi okoli krožnikov zanemarljive vlačugarje s prašnimi štebali, prihajajoče očitno iz daljnih krajev onostran ceste! Nezaslišano! Ta pozrešna črna garda je torej res v svojem omejenem samoljublju smatrala nastavljen pivo zgolj za hvalevreden izraz jugoslovanske gostoljubnosti, se udala brezskrbno svojim razkošnim orgijam in vrhutega navdušeno raztrobilvi slavo tega gostoljubnega stanovanja provzročila vznemirljivo priseljevanje vnanjih elemen-

tov!!! V takih okolištinah pač ni preostajalo obupani stranki nič drugega, nego da odpove! Seve gospodarju, ne ščurkom; kajti da bi se slednji v svoji slabomni podivjanosti tudi le količkaj zmenili za katerikoli ukrep slavnega c. kr. okrajnega sodišča, po teh izkušnjah sploh ni bilo pričakovati! . . .

Tako je govoril Janko in končno še naštel celo rajdo prič, ki lahko pod prisego potrdi vsako njegovo besedo.

Odkritosrečno povem: Nisem mislil da zna Janko v treznem stanju tako lepo, premišljeno in prepričevalno govoriti.

Vsaj name je napravil globok vtis in pričakoval sem po pravici, da bo sodnik kar vstal in razsodil v imenu postave, da morajo ščurki pri tej priči pobrati svoja kopita in izprazniti stanovanje, — midva z Jankotom pa bova šla lahko na pivo.

Pa se je že vzdignil nasprotnikov zastopnik, mlad človek brez trebuha, ki je šele pred 14 dnevi otvoril svojo pisarno, in pričel v tej pasji vročini na dolgo in široko klenkati, da tako nagajive odpovedi še ni videl, odkar je odvetnik, — da ne bo dosti govoril (naj ga hudič jaha!) in da podaje le sledeče ugovore:

1.) da jih sploh ni v stanovanju ščurkov,

2.) da jih je zaredila stranka sama,

3.) da ti ščurki ne skrivé nikomur lasu, kamoli da bi bilo zaradi njih stanovanje nerabno,

4.) da zanje hišni gospodar sploh ni odgovoren, ker jih ni niti najel niti pooblastil, a po §-u 1313 državlanskega zakonika ni nikdo odgovoren za dejanje tretjih: — kar se pa tiče tožiteljevih prič, naj so vesele, da mu zgolj lojalni oziri na novi civilnopravdni red branijo, da jim naravnost v lice ne očita sumljivosti oziroma zavrznosti quoad generalia!

Zdaj je seveda zrasel greben tudi hišnemu gospodarju, ki je bil med Jankovim govorom kaj klaverno čepel v svojem kotu. Stopil je kar pred sodnikovo mizo, vzdignil tri prste in zahteval, da se mu takoj prižgeta sveči, ker hoče petkrat zaporedoma priseci, da ščurkov res ni niti najel niti pooblastil. Njemu niso ščurki sploh nič mar! Hiša je nova in brez ščurkov postavljena. Prišli so v hišo šele iz šute podrte stare bolnice, s katero je dal magistrat posuti cesto. Naj jih pa še magistrat odpravi ščurke, saj ima policaje, pa naj mesto psov brez mark

sme biti nobenega igralkanja več: to niso več otroški vrteci. Svet zahteva, da prihajajo medenj pametni ljudje, ki govorijo tako, kakor jim velela pamet, ki je bila v šoli iz vrelca znanosti, ki svobodno šumi po svoji strugi. Zato bi morali gledati naši nadzorniki, kake uspehe dosega učitelj ali učiteljica, uvaževati bi morali tudi njih nazore, prijazno se pomeniti z njimi, upoštevati tudi njih nasvete, ne pa trkati samo na svojo znanost in absolutno zahtevati samo to, kar se njim samim zdi dobro, česar pa še praksa ni priznala in dokazala.

Tako bi se dalo o vsem povedati še marsikaj, a v tem primeru bi treba zasukati ost „Narodovega“ člankarja proti njemu samemu in proti onim, v katerih imenu obsoja kranjsko učiteljstvo. To bi pa bilo preveč dela, in tako razpravljanje tudi ne sodi v politiški list.

O razmerah, ki so zavladale v kranjskem šolstvu, je v letošnjem letu mnogo in odkrito pisal „Učiteljski Tovariš“. Kdor se zanima za naše šolstvo, ta je gotovo čital tudi imenovani list, ta tudi ve, da ni krivo učiteljstvo, ako stoji naše šolstvo res na tako nizki stopnji, kakor dokazujejo uradna statistična števila.

Naposled ni treba Bog ve koliko duha, da se sestavi statistična obsodba. Vsekakor pa bi treba več srca, da se odpomore največjemu zlu, ki vlada v našem šolstvu: treba bi pomagati učiteljstvu na noge in mu dati trdnih materialnih tal! Da niso storile šolske oblasti v tem pogledu do danes prav ničesar, je več kot dognana stvar. Saj ni hotela n. pr. neka šolska oblast niti priporočiti prošnje učiteljstva za izboljšanje gmotnega stanja, kaj še, da bi začela sama v to potrebno akcijo!

In ravno kričeče pomanjkanje učiteljstva, s katerim se danes odlikuje Kranjska pred drugimi avstrijskimi kraljevinami, bi morala našim šolskim oblastim odpreti oči. Odpreti bi jim moralo pa v prvi vrsti oči dejstvo, da je naše učiteljstvo malone skozi in skozi bolno, izčrpano, ubito. Gospod deželni šolski nadzornik vé lahko sam najbolj, kako je s to žalostno resnico, saj leži pri deželnem šolskem svetu cel kup prošenj za denarne podpore, za dopuste, ker naši ljudje zaradi prenapornega dela in nezadostnega telesnega okrepčila ter nikakršnega duševnega razvedrila ginejo in umirajo! Jetika je med kranjskim učiteljstvom vsakdanji gost in potem še med delavstvom v ljubljanski tobačni tvornici!

In „Narodovega“ člankarja ni čisto nič sram, da sodi kranjsko učiteljstvo, živeče v takih obojstvih in delujoče po svoji najboljši volji in moči, na ta način ter mu končno še preti s § 53. drž. šol. zakona! Nemara mu je še celo

všeč, da se je s prikrajšanjem počitnic zrahljala že tako rahla vez med šolo in med domom ter se nasprotstvo zadnjega, kjer je bilo, do prve še poostriilo, mesto da bi si ga prizadevali ublažiti ter v domu zbuditi zanimanje do šole, v njem utrditi vero, da ima največ koristi pričakovati od šole, ki jo mora podpirati tudi domača vzgoja, če hočemo, da bo uspeh šolskega pouka popoln in da ne ostane po uradni sodbi kranjsko šolstvo na predzadnji stopnji.

Toda o tem ob drugi priliki!

Končno mi je treba samo še konstatovati, da je skrbel „Narodov“ pisec — seveda nehote! — tudi za dobro voljo svojih čitateljev iz učiteljskih krogov. Ljubljanskemu učiteljstvu namreč priporoča, naj si ustanovi svoj list, ki bi se zavzemal za povzdigo šolstva. Najbrže ne ve temeljiti ta poznavalec naših razmer, da imamo itak že tak list, ki čuje na ime „Popotnik“ in ki izhaja že štiriindvajseto leto! To nam je dokaz, da je naš mož s praktično mislijo sam v Judeji in da ga navdaja vrhutega še otročje nazarje, da se ustanavljajo, pišejo in vzdržujejo listi tako, kakor se krpajo imenovani članki, — otroci svojega očeta!

Tako torej stoji z našim in našega člankarja „Avgijevim hlevom!“. Gotovo je, da ga on ne izčisti. Kdor zbujja med učiteljstvom gnjev in zlovoljo, ga ne priklepja nase, in v namišljenem blatu bo omahnil sam ter našel posteljo, kakršno si je postlal. Naša misel je: S pametnim ravnanjem se odstranjajo napake, s celokupnim prizadevanjem se izboljšujejo velike zasnove, absolutizem ne velja med stanom, ki ga ščiti zakon ustavne države, ki mu je z jamčena svoboda tiska in besede! Najprej pa učiteljstvu, kar mu gre, potem bo z vsemi silami samo za to, za kar bi edino moralo biti. Potem se dvigne naše šolstvo do najuglednejše višine. In tudi mi!

Engelbert Gangl.

Kriza na Ogrskem.

Splošno se pričakuje že danes odločitve. Cesar bo najbrže ministru Lukacsu poveril sestavo novega kabineta.

Neka slutnja straši vladne kroge, ker le tako si moremo razlagati, da je izišel z višjega mesta ukaz, da mora cela budimpeštanska garnizija, ki bi bila morala te dni odriniti na manevre, ostati v prestolnici, dokler ne zapusti kralj Budimpešte. Dasi se oficijozno trudi dokazati, da je bila taka odredba potrebna, ker se za kraljevega bivanja potrebuje več vojakov za stražo, je to pač le pomirjenje javnosti. Budimpeštanska garnizija šteje toliko tisoč vojakov, da bi tudi dvajseti del garnizije zadoštoval za pomožne straže. Vzrok je pač drugje. Govori se dvojno: boje se baje nemirov v prestolnici za ce-

sarjevega bivanja, v sled česar mora biti zadostno število vojaštva pripravljenega. Na drugi strani se zatrjuje — in to potrjujejo tudi opozicijski listi — da se je bati v posameznih polkih punta zaradi pridržanja tretjeletnikov. In to bo tudi skoraj gotovo pravi vzrok. Zakaj bi sicer bilo poveljstvo 4. voja tako naglo izdalo razglas vsem budimpeštanskim polkom, da lahko tretjeletniki prosijo za dopust, ki se jim bo tudi brez odlašanja dovolil. Nevarnih duhov se hočejo na ta način za kritično dobo iznebiti!

Kakšen duh veje sedaj na Ogrskem celo v aristokraciji in vstavnih krogih, povedal je grof Evgen Zichy, magnat in poslanec. Grof je rekel: »Nikoli ni preživela Ogrska tako viharne dobe, kakor je sedanja. Ogrcem se pri tem gre za nič manj, kakor za biti ali ne biti. Dosedaj je bila neodvisnost kraljestva sv. Štefana priznana samo na papirju . . . in s kakšno nevoljo! V istini pa smo še dandanes pod absolutno vlado Avstrije. Res neverjetna stvar je, biti narodnost, ki je močna in nerazdeljiva, pa se vkljub temu mora kloniti jarmu dvakrat manjše države! Mi nimamo niti zastave, niti armade, niti narodne himne. Dvor pride, ako more, da ostane dva ali tri dni v budinskem gradu. Naši vojaki morajo slušati nemškemu povelju. Ne morem povedati, kaj bi se zgodilo, ako bi se z razpustom državnega zbora madjarski narod tiral do skrajnosti.«

To so prav vabljive perspektive za dualizem!

Zopet zarota v Srbiji.

V Nišu so razkrili veliko zaroto med častniki, ki imajo somišljenike po vseh srbskih garnizijah. Zarotniki so tisti častniki, ki se niso udeležili zarote proti kralju Aleksandru. Njih število presega 1000, dočim kraljevih zarotnikov ni čez 70. Našla se je proklamacija, v kateri se izreka nad zarotniki Obrenovičev nekaka smrtna sodba. Zarotniki so izročili kralju Petru spomenico, v kateri zahtevajo, da se morajo častniki 6. polka premestiti iz Beograda, a zarotniki pri kraljevem umoru se morajo odstraniti iz armade. Ako se tej želji ne bo ustreglo, izjavljajo častniki, da bodo nastopili proti kraljevemu zarotnikom s silo. Častniki, ki so spomenico podpisali, se sklicujejo, da je tisoč njihovih tovarišev privolilo k temu. Podpisalo je spomenico 38 častnikov, ki so vse zaprli. V Beogradu vlada hudo razburjenje. Pričakuje se, da bo še več častnikov zaprtih. Med zarotniki so dvojni nazori. Starejši bi se zadovoljili že s samim penzijoniranjem kraljevih zarotnikov, dočim zahtevajo mlajši častniki, da se morajo zarotniki posta-

viti pred vojno sodišče ter strogo kaznovati. Ako bo kralj njihovo zahtevo odklonil, groze z izstopom iz armade, kar bi baš v sedanjem kritičnem času bilo usodno za srbsko armado. Vodja zarote sta stotnika Pašić in Zolović. Prvi je bil adjutant kralja Aleksandra. Pozno v noč se je vršil ministrijski svet. Minister notranjih zadev se je nemudoma vrnil v Beograd. Ni izključeno, da bo posledica tudi ministrska kriza.

Politične vesti.

— Kriza na Ogrskem. V vladnih krogih se kaže čimdalje večja popustljivost. Sicer so glede poveljnega jezika še vedno trdovratni, ostale madjarske zahteve pa se bodo takoj ali pa polagoma izpolnile. Pri zastavah in emblemih bo prišlo ogrsko državno pravo do veljave; ogrski jezik se bo upeljal v vojaških vzgojevališčih in sodiščih; sploh se bo vse storilo, da se bo tudi v enotni armadi kazala povsod samostojnost ogrske narodne države.

— Poslanik grof Szögyeny Marich je prišel iz Berlina v Budimpešto k cesarju, da se dogovorita zaradi obiska nemškega cesarja. Nemški cesar se zelo zanima za ogrsko krizo, ker je nevarnost za enotno armado tudi s stališča zunanje politike koščljiva, in tudi za Nemčijo ni vseeno, ako je vojaška moč Avstrije oslajljena.

— Papež Pij X. je vsled pomanjkljivega gibanja in vročine zelo slaboten. Papež se je izjavil, da čuti, da ne bo mogel dolgo ostati v Vatikanu. Ves je pobit in shujšan.

— Zvezna pogodba med Rusijo in Bolgarijo. Oficijozno bolgarsko glasilo razglša, da obstoji med Rusijo in Bolgarijo zveza, ki sta jo podpisala Danev in Paprikov. Vsebinsko tolmači list tako, da v slučaju vojne s Turško ne bo Bolgarska osamljena.

— Razpust bolgarskega sobranja. Poroča se, da se bo sobranje razpustilo ter se bodo vršile v kratkem nove volitve.

— Vstaja v Macedoniji. Grški ministrijski predsednik Ralli je prosil omdotne konzule velesil, naj zahtevajo pri turški vladi kaznovanje guvernerja v Kruševu, Bahtiar paše, zaradi izgrediv turških vojakov. V Bolgarijo je došla vest, da je Boris Sarafov padel v bitki pri Deiranu. Turki so baje njegovo truplo odnesli. Podobne vesti so se že večkrat širile.

— Boj med francoskimi in ameriški vojniki. V Pekingju so se stekli francoski in ameriški vojniki. Francozi so rabili orožje ter so na smrt ranili dva ameriška vojaka.

Dopisi.

Iz Žirov. (Marijine družbe božja pot na Dobrovo.) Zlo-

glasni naš kaplan je peljal dne 30. avgusta svoje Marijine hčere na „božjo pot“ na Dobrovo. Udarili so jo kar na bližnjo čez Žirovski vrh, sv. Jošt in potikali se po skalovju in grmovju ter obirali maline. Zadaj pa se je peljal inkvizitor Lavrič v družbi neke — „dame“. Ponosno je gledal okrog in sladki čuti so ga navdajali, in zaljubljen se je oziral po svoji družici . . . Pa kaj to? Pod kožo smo vsi krvavi! So pač prijetni taki izleti, kjer igra važno ulogo poredni sin, Venerin Amor, tudi za božje namestnike. To se bodo zopet pomenkovale hčerke Marijine: „Ta gospod je pa ris fist, kar odpustke je nam dajav po pot!“ Klerikaleci, kakor drugod žele, tudi pri nas dobijo popolno moč v svoje roke; njim bi naj bili vsi ljudje popolnoma in brezpogojno udani, pokorni in podložni v vseh stvareh, v vseh javnih in zasebnih zadevah. V dosegu tega cilja se poslužujejo vseh sredstev, ki so jim na razpolago, ter jih brezvestno izrabljajo v svoje svrhe. Poslužujejo se v prvi vrsti ženstva. Pri samih moških opravijo kaj malo, ali bolj rečeno, če bi žensk ne bilo, prav nič. Moški so pričeli svet jasneje soditi, berejo napredne časopise, svobodnemiselne knjige in časnike, kateri jim razširjajo duševno obzorje. Gredo v tujino, vidijo tamkaj omikanejšje, naprednejše narode, vidijo, kako ves svet vlada železni zakoni. Da, v vsakem boju igra glavno ulogo moč; vidijo, da vedno močnejši, ki je bolj izurjen in premeten, premaga in potlači slabjšega in da v tem boju igrajo verska in dogmatska vprašanja le postransko ulogo. Tudi od narave je moč vajan samostalneje misliti, kakor ženske; ne imponira mu več farški rek: „Ne glej me, poslušaj me!“ Inteligentnejši, če tudi preprosti, so že začeli razmišljati. Zakaj baš duhovniki sami ne store tega, kar uče. Zakaj gledajo vsi posamezni duhovniki v prvi vrsti na to, kako bi si na tej zemlji že pripravili lepše in udobnejše življenje in bi si pridobili več premoženja? Zakaj tudi duhovniki uživajo vse naslade, ki jih nudi življenje, še celo take, ki so jim strogo prepovedane? Zakaj živé tako, kot bi sami ne verovali v to, kar druge uče? Današnji duhovniki pa delajo ravno tako, kakor svetni kaptalisti, da namreč izkoriščajo in izsesavajo, kjer in kogar morajo, v prvi vrsti seveda kmete in delavce. Zakaj današnji duhovniki kopičijo tisočake in milijone. Med tem ko tisoče delavnega ljudstva nima kaj jesti in se s čim oblačiti? Taka in jednaka vprašanja se usiljujejo vsakemu mislečemu človeku, ki kolikaj bere in je že kaj poskusil. Tako mora nehote misliti vsak, kdor ni popolnoma zaslepljen, kdor ni duševen idiot. A ženske, te so pa pri nas zaostale. Njih duševno obzorje je malo. Doma se vzgajajo po srednjeveškem receptu: „Moli, delaj, molči in trpi!“ To se jim vsadi v zgodnji mladosti v srce doma, to se jim utrdi v šoli in še bolj v cerkvi. Drugih naukov ne dobivajo. Mi imamo ženstvo, ki misli in je tudi prepričano, da življenje ni drugega, kakor priprava za smrt, ki je do ušes zateleban v vsakega popa; ženstvo, ki vidi v vsakem lahkoživem kaplanu utelešenega Boga, ki je slepo pokorno božjim namestnikom, da prvi za njimi čez drn in strn. In duhovniki izkoriščajo do skrajnosti to žensko nevednost, naivnost in lahkomiselnost. Preparirajo jih, da uplavajo na brate in druge sorodnike, da vzgajajo otroke v njihovem

 Dalje v prilogi.

love ščurke! To je pravzaprav vnebovpjijoč škandlet, da so ti ščurki . . .

Prekinil ga je sodnik, češ, da je sedaj že sit teh grilov in da bo zaslišal le še izvedenca, ali je ta mrčes res tak nedostatek, ki ga ni zlahka odpraviti in je vsled njega stanovanje nerabno . . . , ker pa Ljubljana nima pristnega strokovnjaka za to stvar, da je povabil na razpravo stalno zapriseženega izvedenca pekovskega stanu, ki bi utegnil biti še najbolj poučen o spornem vprašanju.

Res, izvedenca pokličejo v sobo.

Bil je lepo rejen gospod, ki je prav dostojanstveno dišal po boljše vrste žganju.

Poučen o predmetu zaslišanja je izjavil, da je pošten pek, ki ga poznajo na magistratu in pred sodnijo, in da je kot izvedenec prisegel oddajati svoja mnenja „po pravilih svoje obrti“, vsled česar ogorčen protestira, da se smatra ščurke, poklicavši njega za izvedenca, nekako za del pekovske obrti sploh in njegove posebej. To je zanj celo zelo razžaljivo, in mora pač iz tega ozira prav nujno prositi, da se mu za ta slučaj odmeri vsekako izdatno višja izvedeniška pristojbina nego običajno. Sicer pa ne mara delati sitnosti, ker je toženec njegov prijatelj, in z

mirno vestjo potrjuje, da je moč najtrdovratnejše ščurke odpraviti s caberlinom v teku enega tedna tako temeljito, da se vse veke več ne vrnejo. To ve po lastni izkušnji, ker je že 15 let pek in hišni posestnik in jih ves ta čas na ta način odpravlja iz stanovanja in iz pekarije vsaj šestkrat na leto . . .

Potem je bila stvar kar ena dve končana in šla sva z Jankom na pivo.

Kako je sodba iztekla, ali ostanejo ščurki še lahko v stanovanju ali ne, sam nisem prav razumel, ker nisem pravnik. Skraja sem mislil, da je pravdo dobil Janko, ker je tako živo pritrdjeval sodniku, češ, da bi bil sam tudi tako razsodil in da pritožba itak ne bi imela uspeha.

Potem, mi je pri pivu povedal Janko, da je pravdo zgubil, da se pa bo pritožil zoper sodbo, ki jo bodo „zgorej“ prav gotovo z velikim konduktom pokopali. Omenil je, da je poprej pritrdjeval sodniku le iz običajne vpludnosti, nekoliko pa znabitni tudi zaradi tega, da bo sodnik nič hudega sluteč sestavil pismeni izdatek sodbe bolj površno, in jo bo potem še lažje pobijati v pritožbi.

Pravniki so res od hudiča!

Fridolin Ž.

Pred gledališko sezono.

Danes so se nalepili lepaki, ki naznanjajo začetek, repertoire in abonement gledališke sezone 1903/4. Sezona se otvori vsled odloka deželnega odbora šele 1. oktobra ter bo trajala do konca meseca marca 1904. Kakor vsako leto, zanima nas tudi letos predvsem repertoire in osebje.

Odbor »Dramatičnega društva« — to naglašamo takoj spočetka — nas je letos zlasti prijetno iznenadil z repertoirjem, ki kaže, da se je vzdržal tudi za bodoče princip, da bodi naše gledališče demokratsko in slovansko kulturno zabavišče. »Dramatično društvo« se je oziralo pri sestavi svojega dramskega in opernega repertoirja docela pravilno predvsem na one sloje, ki tvorijo večino naše gledališke publike, na ljubljansko inteligenco, na obrtnike in delavce ter na dijaštvo. Ti sloji so stebri hrama slovenske Tadije, zato pa se je izbral repertoir, ki jim more nuditi ne le zabave, nego tudi umetniškega vžitka ter dušnega in srčnega krepila.

Klic po »domači umetnosti« se razlega sedaj po vsej Evropi, in kritiki vseh jezikov sveta kličejo:

Bodimo svoji! Spoznavajmo najprej sebe, negujemo v prvi vrsti svojo domačo umetnost ter jemljimo od tujcev le ono, kar je najboljšje, le to, s čimer nas prekašajo in v čemer se kaže tuja umetnost samorastle, tipična, samobitna. Skratka: tudi v umetnosti je zavladalo geslo: Svoji k svojim!

In tako je repertoire slovenskega gledališča predvsem slovanski, naš domač!

Slovenske, hrvatske, srbske, češke, poljske in ruske drame bodo zavzemale letos glavni del dramskega repertoirja. Slovanska drama žanje trijumfe na nemških odrih in slovanska opera se je že udomačila po tujih gledališčih. Čehi, Poljaki in Rusi zakladajo dandanes s svojimi velikimi deli nemške beletristične liste, knjigotržnice najrazličnejših narodov in gledališča najraznovrstnejših velikih mest Evrope. Saj sta postala glavna trga mednarodne umetnosti, Nemčija in Francija, v zadnjih letih naravnost sterilna! In tako je naravno, da imej slovanska umetnost prvo besedo na slovenskem odru.

Iz hrvatske dramske literature se uprizori V. Emina Cara

»Zimsko solnce« ki je doseglo lani v Zagrebu senzacionalen uspeh, ter drama »Mučeniki«, ki jo je spisal v hrvatskem jeziku naš rojak, Josip Selak. Iz srbske književnosti se uprizori »Balkanska carica«, bajno-krasna drama kneza Nikole črnogorskega, ki si je pridobila celo na nemškem odru najpopolnejše priznanje. Prvak čeških modernih realistov, Šimaček bo zastopan s svojo dramo »Drug zrak«, s katero je žel na berlinskem odru sijajen uspeh. Dalje se uprizoré Želenskoga veselesko originalna »Pravljica o Krišpinu«, Kvapilova krasna »Pamplika«, Bozděchova fina veseloigra »Napoleon v škripci«, Gabr. Preissove efektne slovaška tragedija »Eva«, Šamberkov veseli »Podskalake« in Krasnohorske ljubeznivopoeitična bajka »Medved in vila«, Zeyerjeva prelestna drama »Raduz in Mahulena« se šele prevaja, in samo želeto je, da zagledamo to klasično lepo dramo tudi še letos na našem odru! Med poljskimi živečimi dramatikami je danes pravak Kislewski, in njegova dramatična študija »Kariakture« je vzbujala opravilno senzacijo ne le po poljskih odrih, nego tudi v Pragi. Ta drama je vzor neg

duhu, zlasti pa, da pridobe za svoje nazore tudi svoje moze. To se kaže najjasneje pri volitvah, pa tudi pri drugih vsakdanjih stvareh. Pregovarjajo jih z lepo, in če to ne pomaga, tudi z grdo, sploh se porabijo vsa sredstva. In mož, ki je prepričan, da ni prav tako, končno vendar le uboga, in se uda svoji „boljši polovici“ samo, da je mir v družini. Se hujše kot omotane so one babnice, ki ostanejo same, ki so primorane potrpežljivo čakati, da postane iz njih tako imenovani tretji spol. Le te se posvetijo v svo vnuemo terejalstvu. Zraven pa seveda prav satansko opravljajo, lažejo in obreknejo. V tem oziru pravičijo seveda „Marijine družbe“, katere klerikalci prav pridno izkoriščajo v svoje namene. Cerkvene Marijine in druge bratovščine se množe, kakor gobe po dežju. Vsak kaplan ima svojo posebno čredo deklet in ponekod tudi fantov, s kojimi uganja najneumnejše komedije. Tem „Marijinim otrokom“ je zapovedano pogosto se spovedovati, biti zelo pobožnim itd., prepovedane pa so jim vsakovrstne zabave in ples. No, pa skrivaj uganjajo ti „otroci“ marsikaj prepovedanega; samoskrumbe in druge nesramnosti so pri njih na dnevnem redu. Zasučniki takih ljudi so duhovniki. Take razmere bi pač morale biti vsakomur odpreti oči, da bi uvidel, kam vodi klerikalstvo. Zato pa delujmo z združenimi močmi za duševni napredek našega ljudstva, da se otrese pogubonosnega klerikalizma in da mu zasine misel svobodna. Abditus.

Šuklje pred volilci.

IV.

Šuklje v Zatičini.

(Dalje.)

Razvoj kmetijstva v novejšem času kaže naproti; kaže se, da ni res, da bi bila, kakor v industriji, fabrika jakša od malega obrtnika in da bi morala ta slednji zaradi tega podleči, da bi bil veleposesnostnik močnejši nego mali kmet. Tudi na kmetiji je velikanska konkurenca. Z vsemi sredstvi, ki jih naravoslovne vede človeku podajajo, z vsemi sredstvi moderne tehnike se bje tedi na kmetiji boj za konkurenco. Seveda pri nas še ne Ali v gospodarsko razvitejših krajih, mislilo se je, da bo de stroj tudi v delu kmetijstva delal čudeže, kakor v industriji. Ali narobe je prišlo, stroj ima le relativno vrednost v kmetiji, glavna delavca sta in ostane ta človek in narava. V kmetijstvu gre delo na to, da se razvijajo živeča bitja, v industriji se obdelujejo mrtve stvari. V industriji velja človeška volja ki hoče razkrojati, zvezati substanje. Kmet mora prepuščati razkrojajočo in vezilno akcijo živi naravi. Industrijsko proizvajanje blaga je mehanični, kmetijska produkcija je organski proces. Razven v umetnih vrtnarijah, kjer se toplota in vlaga umetno napravljata, je glavni delavec narava, organski proces, ki stoji v sredini kmetijskega pridelovanja, dela kot specifično bistvo istega. Mehanično delo kmeta je odvisno od tega organskega procesa. Delo kmeta tedaj tudi ne more biti jednakomerno, kakor v industriji. In tempo produkcije se ne da pospešiti. Tu je s človekom delavcem vred biologični kosmos. In v kmetiji velja zakon, da se ne da čez mero iz zemlje jemati snovi. (Gesetz des abnehmenden Bodenertrages.) Zato se kmetijstvo vedno bolj razteza po še ne obdelanih svetovih. To je važno za konkurenco v dani deželi, to pa je tudi važno za mejnarodne konkurenčne razmere. Ker Amerika proizvaja žito ceneje, kakor Evropa, mora Evropa pridelovati take stvari na kmetiji, s katerimi lahko udari Ameriko. N. pr. pri nas z živinorejo. Tako n. pr. na danski

kmetiji. „Kmetijstvo je zborni pojem.“ (Sammelbegriff.) Ono predstavlja razne produkcije v različnih kombinacijah, ono lahko dela z majhno in prav veliko intenzivnostjo; naravne razmere in svetovnega trga kažejo največje razlike istega. Ta kombiniranost izključuje za vse čase in dežele veljaven odgovor, pravi soc. demokrat Ed. David v svoji jako podučni knjigi: „Sozialismus in Kmetijstvo.“ In zato meni, da je mala kmetija v nekaterih deželah kos veleposesstvu, ali še celo močnejša. David formulira svoje mnenje glede male kmetije tako: 1.) mala kmetija ni sicer povsem za vse panoge kmetijstva in vse njene stopnje razvoja najracionalnejše oblike, 2.) ista pa je to v oblikah intenzivne kmetijske produkcije, 3.) svetovna gospodarska konstelacija usiljuje industrijskemu deželam in krajem prehod k intenzivnim kulturam, 4.) zato tendenca k mali kmetiji.

Male kmetije z intenzivnim vrtnarskim delom v industrijskih deželah procvitajo. Dr. Moric Hecht je v majhni knjižici „Die drei Dörfer der badnischen Hard: Hagsfeld, Blankenloch, Friedrichstal“ podal sliko, kako kmetje na Badenskem v tovarniških krajih, kjer lahko prodajo svoje izdelke, n. pr. z 2—10 orali zemlje izbornu izhajajo in dobro živijo. Dr. Lauer pa je povedal, koliko denarja je v prometu manjših intenzivno delujočih kmetij na Nemskem: 11 malih kmetij, 3—5 hektarjev, jedna 52700 mark dohodkov, 29360 mark izdatkov. 37 manjših srednjih kmetij 5—10 ha, jedna 48816 mark doh. 27670 mark izd. 34 srednjih kmetij 10—15 ha, jedna 44890 mark doh. 23710 mark izd. 23 velikih kmetij 15—30 ha jedna 39820 mark doh. 25780 mark izd. 4 velike kmetije 30—70 ha, jedna 32360 mark doh. 13700 mark izd.

Dr. Lauer dostavlja, da ima taka mala kmetija največji promet gotovega denarja v dohodkih in izdatkih.

To vse bi kazalo, da kmet ne gre v proletarijat in da njegova zemlja še ni rop veleposesnostnih kapitalistov in da to tako hitro ne postane. Tu bi tedaj liberalizem stvarjal male kapitaliste in soc. demokrati ne dobijo kmeta. Te male kmetije seveda delajo s pomočjo zadrug.

Ali soc. demokrati, kakor David, ki v počasnih evolucijah gospodarstva zasledujejo pot gospodarstva v kolektivizmu, vidijo, da ta intenzivno delujoči kmet ne more brez zadržnega gospodarjenja kmetovati, da te kmete že danes veže socializem, ki vodi, pripravlja za kolektivizem, kakor zadruge delavcev. Med temi intenzivno delujočimi kmeti je zadruga v najlepšem cvetu. Zato je še kmet misteriozno bitje. Ali on neče utoniti v proletarijat, on hodi, kakor mu njegova mati, zemlja in nje narava kaže, navzgor iz teme na dan, ali vendar — skupno z drugim delavcem, z drugo maso ljudstva, samosvoj energično brez voditeljstva iz prejšnjih časov. Pa nič več ni maturalnega gospodarstva! On producira za trg in kupuje, kar nima živl in drugega. Kmet se danes v razvitejših deželah družji v agrarne politične stranke. On ne gleda na levo in desno, on hoče politično moč kmeta v državi izrabljati za svoje svetne koristi; tudi če celo prepušča nebesa angeljem. In ta misleči kmet, večji in manjši, res državno vodstvo prisili, da mu daje milijarde v raznih brnilnih postavah ter direktnih podporah. Tako sodijo ti socialni demokrati. — Kdo ve, če ne postane enkrat „antikolektivistična kmetijska buča“ še socialist, kakor drugo delavstvo, ker kakor zadnje volitve na Nemskem kažejo, je že večina inteligence v soc. demokratičnem taboru, ali vsaj kaže socialistične težnje. (Dalje prih.)

alističnega umetniškega dela, polna dejanja, milieua in življenja. Ruse zastopajo Tolstoj, Gorkij in Krylov: »Vstajenje«, — »Na dnu« (prenočišče) — »Tihotapca«, to je troje svetovnoslavnih dram! Francozi Mæterlinck, Sardou in Bissu so danes glavni zastopniki francoske moderne drame: »Monna Vanna«, »Dobri sodnik« in »Dobri prijatelj« se igrajo na prvih odrih. Seveda pa so zastopani tudi Angleži in Nemci s svojimi klasiki in modernimi dramatik. Upričorita se Shakespearova »Kralj Lear« in »Julij Caesar« ter najboljše drame dr. R. Lotharja, Anzengruberja in dr. Burckharda.

Dramski repertoar je torej sestavljen skoraj iz vseh literatur ter so v njem zastopana najuglednejša imena. Prvo mesto pa zavzema domača, slovanska drama!

Prav tako je z opero. Vpričorita se hrvatski operi in sicer Manđićev »Peter Svačić« (prvič na odru!)

ter Zajčev »Nikolaj Zrinjski«, ruska opera »Ergenij Onegin« (Čajkovskij) češki: »Prodana nevesta« in »Dalibor«, slovenski: »Ksenija« in »Amazconke«, italijanski: »Bohème« (Puccini) in »Othello« (Verdi) francoska »Nema iz Portičev« (Mayerbeer) in končno nemška »Čarobna piščalka« (Mozart). Poleg teh oper se ponovlj še nekatere druge opere starejšega repertoarja: »Afričanka«, »Hoffmannove pripovedke«, »Maričona«, »Aida« i. dr.

Vsa ta dramska in operna dela so že prevedena in pripravljena ter med igralce in pevce razdeljena. »Dram. društvo« hoče vse te drame in opere resnično vpričoriti ter jih je postavilo docela premišljeno na repertoar, ki je tudi v naših razmerah prav lahko izvedljiv.

Tako smo torej z repertoarjem letošnje sezone posebno zadovoljni ter čakamo z veseljem začetka sezone, ki bo vsakomur izredno zanimiva.

Dnevne vesti.

V Ljubljani. 5. septembra.

— **Imenovanje.** Absolviran tehnik Karol Krivanec je sprejet pri vladnem stavbenem uradu v Ljubljani v službovanje.

— **Vir vonalis!** Šuklje sedi na Kamnu in »grunta«. Šuklje se ne zadovoljuje s tem, da načrte samo čuje, nego tudi poskuša, da jih iavede. Najpoprej se je peljal k baronu Schweglu v Gorje. Kaj je tam s svojo zmernostjo in državniško previdnostjo dosegel, to je nje gova in barona Schwegla skrivnost. Ali zdi se nam, da ni dosti opravil, kajti od tedaj je že poskusil svojo srečo z drugim načrtom. In ta načrt je preznamenit in vreden, da ga izve širša javnost. Torej slušajte, ljudje božji, in strmite. Najnovejša pobratima, ki sta drug druguza po polnoma vredna, Franc Šuklje in dr. Ivan Šusteršič, sta prišla oficijalno k enemu najodličnejših članov narodno-napredne stranke, ponujat mu, naj bi skupno s klerikalci začel boj proti dr. Tavčarju in proti »Slov. Narodu«. Nazovarjala sta omenjenega odličnega člana narodno-napredne stranke, naj začne izdajati svoj list proti »Slov. Narodu« in obljubila sta mu pomoč cele klerikalne stranke. Še več! Obljubila sta mu tudi, da bodo klerikalci pustili narodno-napredno stranko popolnoma v miru in da klerikalci tudi omenjenega člana narodno-napredne stranke ne bodo več napadali, samo da začne boj proti dr. Tavčarju. Parola nove katoliške firme Šusteršič & Šuklje je bila: Samo Tavčar mora proči! Seveda — denar za novi časopis naj bi dal omenjeni odlični član narodno-napredne stranke sam, on naj bi še plačal, da potegne Šusteršiča in Šuklja iz blata, v katerem tičita. To dejstvo kaže, da Šukljetovi možgani vodene, kajti sicer bi ne bil šel s takimi naveti nadlegovat veleuglednega moža, nota bene moža, ki ga je Šuklje nekaj tednov poprej ravno popisoval kakor kako karikaturu in ga brez najmanjšega vzroka javno zasmehoval in žalil. Razume se ob sebi, da je omenjeni član narodno-napredne stranke Šukljeta in Šusteršiča ven vrgel. To je bil najboljši odgovor. Kar se tiče dr. Tavčarja, je ta lahko ponosen na to, kako se ga klerikalci boje in kako trepečejo pred njim in na kaj vse so pripravljeni, samo da bi ga uničili. In slučaj pa tudi kaže, kaka značaja sta ta dva nova pajdaša Šuklje in Šusteršič. Ta dva človeka mislita, da se dajo naprednjaki kupiti in kar v glavo jima ne gre, da kdo drugi ne proda svojega prepričanja, kakor sta ga prodala Šusteršič in Šuklje. Pri omenjenemu veleuglednem članu narodno-napredne stranke sta Šuklje in Šusteršič torej pogorela, pridobila sta pa že Dragotina Hribarja in baje tudi nekega oštrja za svoj imenitni načrt in če bo kdo kaj de-

narja kreditiral, zna kmalu zagledati novi, proti »Slov. Narodu« naperjeni list luč sveta. Mogoče je pač, da pokusita Šuklje in Šusteršič na ta način zanesti razpor v stranko, ali da bi se jim ta originalni naklep posrečil, o tem prav resno dvomimo. Navidezno liberalen list, ki bi ga izdajali klerikalci, ne more imeti sreče, kajti tako daleč smo že na Slovenskem, da se ljudje v take zanjke ne dajo več vjeti. Pri nas je vsak izgubljen, kdor očitno ali tajno stopi v službo dr. Šusteršiča in Šukljeta. Sicer pa je ravno sedaj najslabši čas za vse poskuse, delati v stranki razdor, ker vendar vsakdo čuti, da ži vimo v jako kritični dobi in da mora kmalu priti do velike bitke s klerikalci zastran deželnega zbora. V slučaju razpora v stranki bi bila Ljubljana prva v nevarnosti, da pade v klerikalne roke, to pa bi bil najusodnejši udarec, ki zamore zadeti narodno napredno stranko.

— **Kaj pa je to?** Opetovano se čujejo pritožbe, da tudi pri sodiščih na Kranjskem nekateri posamičniki skušajo utihotapiti »štajerske« razmere. To nam kaže slučaj, ki se je prigodil pri porotni obravnavi v Ljubljani dne 4 t. m. zoper Janeza Mikca in J. Trinkerja, slučaj, ki sam na sebi ni toliko važen, a je zelo značilen. Dasi sta bila obtožena Slovenca, ki niti nemščine ne razumeata, dasi je bila obtožnica slovenska in se je tudi slovensko obravnavalo, vendar se je predital zdravniški parere samo v nemškem jeziku. Na porotni klopi so sedeli sami Slovenci, a nazvlic temu se zdravniško mnenje ni prevedlo na slovenski jezik, da, niti kratka vsebina istega se ni povedala v slovenskem jeziku, kar bi bilo ne le umestno, ampak naravnost potrebno in je gotovo tudi v zakonu utemeljeno. Z ozirom na to je neki porotnik, kateremu gre za njegov možati nastop vsa čast, zahteval, da se mu zdravniško mnenje raztolmači v slovenskem jeziku. Ta zahteva je bila povsem utemeljena, a vendar je je izvolil predsednik sodnega dvora g. Pajk zavrtniti rekoč: »Če nemški ne znate, se morate zgledati pri magistratu; vsak porotnik mora biti večš nemškega in slovenskega jezika.« Kje pa je to zapisano, gospod viceprezident? Ali je to Vaše resno mnenje? Ako trdite kaj takega, moramo Vas že poučiti, da zakon o porotnikih nikjer ne zahteva, da bi moral biti porotnik vseh v deželi običajnih jezikov zmožen. Zakon sicer pravi, da se je pri sestavi porotniških imenikov v deželah, kjer se govori po več jezikov, po možnosti ozirati na osebe, ki so radi znanja jezikov posebno pripravne za porotnike, toda to ni nobena norma, ampak je samo nekaj nasvet, ki se eventuelno lahko uvažuje. Na Kranjskem zahtevati, da mora vsak porotnik znati nemški in sicer toliko nemški, da razume nemški zdravniški parere, je naravnost brez miselnosti. In če se bo morda hotelo v bodoče tako prakticirati, bomo proti takšnim poskusom nastopili z vso energijo in brezobzirnostjo! Spominjamo se še živo, ko so nemški porotniki v »Tonhalle« nekoč izjavili, da ne razumejo slovensko, kako mirno in nad vse prijazno je tam možem takratni predsednik sodnega dvora ugodil in to v deželi, ki je skoro izključno slovenska, dasi vendar ne gre, da bi porotniki ne razumeli jezika pretežne večine prebivalstva. Nemcem se je takrat ugodilo, na upravičeno zahtevo slovenskega porotnika pa se je odgovorilo z žalitvijo narodnostnega čustva in rabili so se argumenti, ki so naravnost v nasprotju z zakonskimi določbami. Kaže se torej, da se tudi pri nas na Kranjskem poskuša od gotove strani, uvesti pri sodiščih razmere po štajerskem vzorcu. Toda če gotovi krogi mislijo, da bomo

Nadejamo se pa, da se oglasi med sezono še kdo drug izmed naših domačih dramatikov in to tem zanesljivejše, ker nam je znano, da se dela in pripravlja — Vivos voco!

O osobju slovenske drame in opere pa izpregovorimo prihodnjič.

take predrzne poskuse mirno trpeli, se korenito motijo. Posvetili jim bomo tako, da jim bo za vedno prešel pogum nas predrzno izzivati!

— **Državne podpore za pogorelece.** Osrednja vlada je dovolila za pogorelece v Predgradu 18.000 K, za pogorelece v Vatah 21.000 K in za pogorelece v P odlogu 1000 K podpore.

— **Ruvanje hrenoviškega kaplana.** Iz Hrenovic se nam piše: V nekem škofiškem listu (gg. duhovniki bodo že vedeli v katerem), opominja škof svoje duhovnike, naj bodo z ljudstvom prijazni in mirni, naj ne delajo prepričav itd. ter da lece in spovednice ne smejo uporabljati v politične namene. To pa menda ne velja za našega kaplana Hartmana. V nedeljo med deseto mašo po običajni propovedi izvelel je iz oznanilne knjige skrbno skupaj zloženi »Slov. Narod« prebral ljudstvu zadnji dopis »Iz Hrenovic«, v katerem je njegova ljubeznivega kolega iz Ubelskega nekdo nekoliko pošegetal, in potem — spreminjajoč barve od svete jeze kakor kameleon — začel udrihati po »Slov. Narodu« in istega bralcih, da so nekatere pobožne ženske kar oči zaprle, boječ se, zdaj pa zdaj se prižnca z gospodom Jožetom podere. Da bi vse kaplanovo klobasanje tukaj navedli, se nam ne zdi umestno. Navesti pa hočemo vsaj nekaj besed tega pobožnega maziljenca. Začel je, da on ne jemlje časti g. Debevcu, da pa hoče, da se izvoli izključno kmet in krščanski mož. Da on že pet let pošteno živi s svojo sestro, in ni tak, kakor so drugi. Nadalje da je že veliko nemških, laških in drugih časopisov prebral, toda nobeden ni tak kakor »Slov. Narod« (ojej!) in da v tisto hišo, v kateri se »Sl. Nar.« bere, on ne bo nikdar stopil. Potem da ne bo preje mirovala, da odpravi vse veselice in ples, ter da bo vsacega naznanil, kjer se bode plesalo. Končno je še pobožno zasukajoč oči vzdihnil »kaj mi koristi, če danes govorim, jutri bom že v »Narodu«. Gospod »prjatu« Hartman! Letos Vas torej ne bo po biro h g. Debevcu, ker po Vašem mnenju on ni kmet in ne krščanski mož, vrhu tega se pa še »Narod« bere v njegovi hiši. Potemtakem nimate nič iskati pod njegovo streho. Ostanite pri svoji besedi, pa izpusite vse tiste hiše, kjer se »Narod« bere, pa bodele imeli slabo letino. E, ljubo kaplanče, le z barvo na dan, saj se poznamo po knofih. Mar je Vam, bodo li v prihodnjem občinskem odboru kmetje ali ne, samo da Vi spravite notri take ljudi, da bi potem pravzaprav Vi županovali. Toda ne bo kruha iz te moke. Ker imate sedaj revežev toliko letanja in hoje, Vam pri tej priliki povemo, da je v Postojni naprodaj dobro ohranjen motor z dvema sedežema na treh kolesih po jako nizki ceni. Kakor nalašč za Vas in Vašega kolega z Ubelskega. Kdo Vam je pa o Vašem življenju in o sestrji kaj očitel? Sicer pa sejanje prepira, sovražstva in jeze nikakor ne spada k poštenemu življenju. Da Vam je »Slov. Nar.« v želodcu, to se nam zdi povsem umetno. Pa gospod »prjatu«, če je smrtni greh »Narod« brati v navadni hiši, zakaj ga pa Vi še v cerkvi berete in kako je to, da ga je ravno isti dan v zakristiji bral landolski mežnar med povzdigovanjem in zavzivanjem, ne meneč se za službo božjo? In kaj so Vam nedolžne veselice in ples na potu? Rečemo Vam, ako se še tako na glavo postavljate ter saltomortale premetavate iz Hrenovic na Ubelsko in od tam čez Landol v Šmihel in Predjamo, ter deset prižnic razbijete in petdeset spovednic preobrnate, »Sl. Narod« bomo radi tega vseeno brali, in kadar bomo pri zdravju, denarju in dobri volji, se hočemo vseeno zasukati in zapeti. Plesalo se je, ko ni bil še noben Hartman za kaplana in se bode, če tudi tisoč Hartmanov še jutri novo mašo bere. Nikar ne mislite, da se bode pustila cela fara vladati od tacega prepirljivca, kakor ste Vi. Poglejte sad svojega delovanja. Na vasi, na cesti, v gostilni, povsod kjer je več možakov skupaj, se sliši: prokleti f... , hudiči črni itd. Tega se prej ni slišalo na naši fari, to ste povzročili vse Vi. Dobro tudi vemo, kaj ste delali v Košani z ondotnim g. županom L. De-

kleva. Sicer pa Vaš strupeni jezik še Vašemu lastnemu župniku ni prizanesel. Še enkrat Vam svetujemo (prihodnjič bomo zahtevali), bodite mirni, ker sicer bomo primorani druge korake storiti. V naši fari je sicer mirno in pobožno ljudstvo, toda do gotove meje. Torej ljubi g. kaplanček — „čevlje šparaj in pamet nučaj!“ Nejaz.

— **Kako Nemci delajo.** Spodnještajerski nemškutarji na čelu jim celjski župan Rakusch so sklenili, napraviti nemški paromlin. Kar se bo zmlelo, bodo seveda hoteli prodajati Slovincem. Stavbo tega paromlina so oddali nekemu podjetniku, ki pa se je moral zavezati, da ne izroči nikakega dela slovenskim obrtnikom. Tako delajo Nemci in tako dela tisti celjski župan Rakusch, ki bi moral svojo trgovino zapreti, ako bi ne zahajali k njemu Slovenci.

— **Volitve v gornjeradgonski okrajni zastop** se bodo vršile 10. septembra ob dveh popoldne za veleposestvo, 11. septembra ob osmih zjutraj pa za kmetijske občine. Doslej so imeli ta okrajni zastop v rokah najstrupenejši nemškutarji na čelu jim zloglasni gospodar Vračko, ki je pa jako slabo gospo daril in zaslužil, da ga kmetije že zapode. Ako pridejo vsi Slovenci na volišče in volijo složno, potem lahko odklenka »gospodarju Vračkotu«. Čes bi bil že, da se tako zgodi.

— **Oporni pevec Naval-Pogačnik.** Nemški cesar je našemu rojaku g. Naval-Pogačniku, ki je sodeloval pri cesarskih predstavah v Wiesbadenu in na dvorni operi v Berlinu, daroval dragoceno briljantno iglo z rubini.

— **Pevsko društvo „Sla-vec“ v Ljubljani** udeležil se v torek, dne 8. septembra (praznik) korporativno z zastavo slavnosti 25 letnice bralnega in pevskega društva »Ratitovec« v Selcah nad Škofjo Loko. Odhod z opoludanskim gorenjskim vlakom. Zbirališče točno ob pol 12. uri dopoldne na južnem kolodvoru.

— **Začetek šolskega leta na ljubljanskih šolah.** Na ljubljanskih ljudskih šolah bo vpisovanje dne 14. in 15. t. m., pouk pa se začne dne 16. Na vladnici bo vpisovanje dne 15., na ženskem učiteljskišči dne 14., na moškem učiteljskišči dne 21., na višji dekliški šoli in na mestnoobratni šoli dne 16. in 17., na I. državni gimnaziji in na II. drž. gimnaziji dne 15. in 16.

— **Viktor Parma** je zložil za narodno igro s petjem »Rokovnjača« krasno overture ter jo izročil »Dramat. društvu«. Takisto je komponiral godbeni in pevski del h. Govékarjevi drami »Legionarij« ter izidejo te dni pri O. Fischerju Parmove »Zdravice«. Naš vrli skladatelj nas je torej obdaril nakrat kar s tremi glasbenimi deli!

— **C. kr. davčna administracija v Ljubljani** nam piše: Z ozirom na notico, ki se nahaja v štev. 200 našega cenjenega lista od dne 31. avgusta 1903 pod napisom »Kak red je to?« prosi c. kr. davčna administracija, da se sprejme v smislu § 19. tiskovnega zakona sledeči popravek: »Ni res, da je kakšni sluga c. kr. davčne administracije v Ljubljani poskušal dostaviti opomin za plačanje zaostale dohodarine nekemu gospodu, ko je isti ravnal sedel pri poludanskem kosilu na vrtu hotela »Lloyd« marveč je res, da je slugam davčne administracije prepovedano dostavljati strankam uradne spise v javnih lokalih, katerega navodila se sluge strogo drže. Sicer pa spada izdaja opominov zaradi zaostale davka v takozvano izročeno področje tukajšnjega mestnega magistrata in je torej popolnoma izključeno, da bi zakrivil popisani slučaj kak tuuradni uslužbenec.

— **Poziv mladeničem rojenim leta 1885.** Mladenici, ki so rojeni leta 1885, stopijo s 1. januarjem 1904. v črno vojno. Ker se le ta mesec sestavljajo črnovojniški imeniki, se pozivljajo vsi imenovani mladeniči leta v Ljubljani rojeni mladeniči, da se v teku meseca septembra zgledajo pri mestnem magistratu — v pisarni vojaškega referenta. Zglasujočim mladeničem je seboj prinesli rojstne in domovinske izkaze. Odsotne ali za držane mladeniče smejo zglasiti starši ali sorodniki.

— **Napake in površnosti pri zidanju šolskih poslopij.** V zadnjih letih se je dozidalo na Kranjskem mnogo novih šolskih poslopij, pričeni od navadne enorazrednice do

najlepše gimnazijske stavbe. Štejemo si to lahko v čast, ker to je vidni znak napredka v deželi. Kakor je pa z veseljem pozdravljati ta napredek, tako je tudi treba, da se izpregovori o nekaterih napakah, katere so se in se bodo morda še dogajale pri zidanju šolskih poslopij. Kakor znano, so to javna poslopja, katera zidajo občine iz dobre volje, pa tudi ponekod z veliko nevoljo V vsakem slučaju, zidano do voljo ali nevoljo, plačati mora občina. Na ta način ima vsa širja javnost pravico izrekat svojo kritiko nad takimi zidanimi. Navadno se zgodi, da višja šolska oblast ukaže občini poskrbeti za novo šolsko poslopje, če občina tega ne stori iz lastnega nagiba. Vladni inženir dobi nalog izdelati načrt in sestaviti proračun. Kaj rado pa se zgodi, da se naredi tukaj prva napaka. Prav rado se napravi v načrtu premajhno poslopje, premahne sobe ali pa je uredba poslopja in sob nerodna. V Ljubljani, in Kranju so zidali poslopja premajhna, da se bodo mogli (oziroma so že v Kranju) prizidati in »Učiteljski Tovarši« je pred kratkim opozarjal, kako nepraktično so napravljene sobe v načrtu za novo tri-razredno šolo v Sostrem. Našteli bi lahko še nadaljne, ne redke slučaje, toda naj bode za primer dovolj zgorajšnje. Kdo nosi krivdo pri takih napakah? Za nerodno sestavljen načrt vedno inženier, za premajhno poslopje tudi ta v sokrivdi z občino, katera hoče štediti pri zidanju. Pri takih stvarih, kjer se zida enkrat za vselej, je štediti največja nepremišljenost. Navadna enorazrednica stane od 14.000 kron do 16.000 kron, večrazrednice ali celo realka ali gimnazija pa stane še veliko več. Pri takih visokih zneskih je naravnost gospodarska neprevideznost gledati na nekaj stotakov, ali pri večjih zgradbah za par tisočakov, ker so troški potem večji, če se mora vršiti rekonstrukcija ali prizidava poslopja. Kjer so v občinskih zastopih razumni ljudje ne gledajo na zgoraj omenjeni približek, pač pa se zgodi le v takih občinskih zastopih, kjer so možje, kateri nimajo nobenega pojma o zidanju javnih poslopij. Takim gospodarsko nevednim in in nepremišljenim občinskim zastopom bi mogla dati šolska oblast primerno lekcijo, da naj se javna poslopja, posebno šole, ne zidajo tako skopo, ne premišljeno in površno, kakor zasebni živinski hlevi. Šole so poslopja, v katera zahaja nežna mladina in je primorana se muditi dalj časa v njih. Tisti faktorji, kateri sestavljajo načrte za šolska poslopja, naj se informirajo, kakšni prostori so potrebni in koliko naj se jih napravi. Poleg moderne zidave naj se ne pozabi praktične strani, katera je tudi zelo važna. Ker spada pravilna zidava šolskih poslopij tudi v delokrog šolskih oblastí, naj bi ta že konečno posegla v tozadevno stvar, da se naredi konec ponesrečenim zidavam šolskih poslopij. Občine kot plačnice jim bodo gotovo hvaležne za mnogokje priljubljene troške prežgodnje poplave. Pa tudi učiteljstvo, katero je primorano poslušati se šolskih poslopij bode vedelo ceniti to veliko dobroto. Navesti pa hočemo še nekatere napake. Podjetniki, ki grade in zidajo poslopja, mnogokrat tudi izvršujejo prevzeto delo s tako površnostjo in s takim materialom, da se mora pokazati še tako dobro sestavljen načrt zgradbe. Pri zidanju se rabi večših tak material, da zid nikdar ni suh in ostanejo sobe vlažne za večne čase. Rečejo so tisti, ki morajo stanovati v takih poslopjih in škoda za opravo, katera se kviri (dobro plačnemu!) učitelju. Les pri stavbi se rabi nepresušen, da potem po vsakem vlažnem vremenu izpariva neprijeten zduh po plesnobi. V oknih in vratih se navadno najdejo običajne špranje, da po zimi lažje dohaja mraz v sobe in se zato potrti več dragocene kurjave. Ti nedostaki se včasih ne pokažejo takoj, pač pa kmalu potem, ko se prevzame poslopje v porabo. Zato naj bi se nova poslopja dovršila vsaj nekaj mesecev prej, predno se vrši pregled (kolavdacija). V praksi je sedaj, da se še po barvi in beležu smrdeče poslopje potrdi za bivanje mladine in poučevanje v teh prostorih. Kje so zaščitniki toliko povdarjene šolske higijene? V nekem okraju so se sezidale tri nove šole, toda pri nobeni ni bilo drvarnice, ki je neobhodno potrebna pri vsakem poslopju. Neki inženier je odgovoril na vprašanje predsedniku krajnega šolskega sveta, kje bode drvarnica, da bodo drva lahko v kleti ali podstreho (!). Šole tudi niso skoro nikjer preskrbljene s pitno vodo. To bi moralo biti že z ozirom na otroke (če že ravno učitelj ne pride v poštev), ker so otroci pogostokrat žejni. Vsi tukaj navedeni nedostaki bi se morali v prihodnje odpraviti. To tudi ni nemogoča stvar. Treba je le, da imajo poklicani krogi pred očmi dejstva, da so šolska poslopja ravno tako važna, kakor tiste palače, kjer se zapirajo prestopniki kazenskega zakona. Ravno pri teh zadnjeimenovanih vidimo, kako so v novejšem času preskrbljeni s prav razkošno zidanimi palačami. Šole pa, v katere zahaja nedolžna in nežna mladina, grade se s tako nemarnostjo in nihče se ne zgane.

Ljubezni do mladine ni! Sočutja do učiteljstva ni! Ponavljam opomin tistim faktorjem, katerim je to mar, naj v prihodnje posvete več interesa zidanju šolskih poslopij, da se ne bode zidalo vse v »kalop« in brez glave.

— **V Ribnici** je praznoval minuli teden trgovci in posestniki Ivan Lovšin tridesetletnico obč. odbornika. Bil je ves čas odličen član odbora, navadno občinski svetovalec in večkrat tudi županov namestnik. Vedno se je živo zanimal za občinske zadeve in pri svojih obilnih poslih je radovoljno žrtvoval marsikatero uro interesa občine. Za tako mnogoletno požrtvovalno delovanje zasluži mož gotovo splošno priznanje in hvaležnost vseh občanov in to tembolj, ker imamo le malo takih sposobnih in izkušenih mož, kateri hočejo svoj dragi čas in svoje moči posvetiti občnemu blagru. Da je g. Lovšin zaradi svojega miroljubnega in ljudomilega značaja in požrtvovalnega in vstrajnega delovanja v občini splošno spoštovan in priljubljen, je pokazala tudi njegova tridesetletnica. Njegovemu vabilu po občinski seji, pri kateri se mu je g. župan primerno zahvalil, na kozarec piva, so se odzvali do malega vsi obč. zastopniki obeh strank ter so skazali slavljenju zaslužno priznanje in čast. Bog ga živi še mnogo leta! Ta stanelek pa ni bil po volji »Slovenčevu« dopisniku, katerega očitno vidno bode, da so se razmere v občinskem odboru pomirile in da imajo tudi odborniki nasprotno stranke priliko se prepričevati, da naprednjaki nikakor ne zatirajo kmeta, ampak da so vedno pripravljeno delati za resnični blagor občine. Izkazalo se je, da so imeli pravo, ako so se ob svojem času odločno upirali predlogu, da se podeli častno občanstvo g. Brešarju, kateri je iz zgolj sovraštva do trgovcev v Ribnici ustanovil konsum in navezal ljudstvu težko breme na vrat, ki ga sedaj bridko čuti. »Slovenčev« dopisnik je porabil odborov zabavni večer, katerega se je udeležil tudi sodni svetnik Višnikar, da je mahnil po njem ter mu je očital, da je izrekel svoje »zaničevanje« proti svojemu mojstru Šuklju. Ker je dne po shodu dobropoljski učitelj Jaklič volhal po Ribnici, sodimo, da je on razlil podčepino po »Slovencu«. Čul je nekoliko zvoniti, da se je pri zabavnem večeru obč. odbornikov tudi politikovalo, ter je boječ se, da njegovi pristaši resnice izvedo, vso stvar po svoje zasakal. Navzoči niso čuli zaničevalnih in žaljivih besed, kakor so jih vajeni iz ust dr. Šusteršiča, nihče ni zanimal Šukljevihi poslanskim zaslug, osobito za Dolensko, pač pa so tudi strogo konservativni možje izražali svoje začudenje nad »spreobrnjenjem« g. dvornega svetnika in nad tem, da klerikalno vodstvo predlaga za ribniški okraj kandidatoma ravno njega, katerega je dr. Šusteršič pred tremi leti tako neusmiljeno mrevaril na shodu v Ribnici. Možje, ki so se udeležili tega shoda, se še dobro spominjajo, kako brezobzirno je Šusteršič napadal Šukljeja očitajoč mu, da se mu hlačice tresejo, ako le vidi kakega ministra, da nima kot poslanec nikakega vpliva, da je najnepravejši slovenski politik i. t. d. In kaj je Šuklje vse rekel o Šusteršiču v svojih v »Sl. Narodu« v istem času priobčenih člankih »Recontra!« Imenoval ga je duševnega voditelja malega kalibra, navadnega govornika navadne darovitosti in navadne izomike, kler. rabulista plenipontariusa iz Ovijske hiše, patološkega prikazen, političnega mlekozobca, »praktischer Geschäftskatolik«, blaženega najemnika prvega nadstropja Ovijske hiše i. t. d. Očital mu je neprečljivo žlobudravost, arogantnost in več drugih takih čednosti. In pri vseh teh hudih osebnih napadih baje ni trpela osebna čast obeh gospodov! Dr. svetnik Šuklje je šel pred Canoso ter se poklonil »blaženemu najemniku prvega nadstropja Ovijske hiše v Ljubljani.

— **»Divji lovec« v Žirovnici.** V torek 8. septembra ob pol 8. uri zvečer vprizore breznški amatirijentje v zvezi z domačimi fanti in dekletki narodni igrokaz »Divji lovec« od F. S. Finžgarja. Med posameznimi dejanji svira godba na I. Igr, katera se vrši v Žirovnici na vrtu gostilne gosp. M. Čop, sledi šaljiva pošta, petje in prosta zabava. Čisti dohodek je namenjen lani zgrajenemu mostu čez Savo pod vasjo Breg in novi cesti iz Žirovnice na Bled. Ob skrajno neugodnem vremenu se preloži veselica na dan 13. septembra.

— **Godbeno društvo v Idriji** je imelo ustanovni občni zbor v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. Društvo ima hvalevredni namen, nadomestiti in vzdrževati prejšnjo jako slovečo, pretečeno leto razpuščen o. kr. rudniško godbo. Po društvenih pravilih postane lahko delavni član, kdor ima možnost in resno voljo do godbe, podporni član pa z letnim zneskom 5 (petih) kron. Zglasiti se je pisмено ali ustmeno odboru. Kot novo ustanovljeno društvo potrebuje tudi različnih novih godal, muzikalij in drugih raznovrstnosti, valed tega se

odbor vsem prijateljem godbe toplo priporoča in hvaležno sprejme vsakatero podporo.

— **Prvo slovensko pevsko društvo „Lira“ v Kamniku** priredi v nedeljo dne 6. kmavca t. l. na vrtu restavracije gosp. Jos. Kende koncert, povodom obletnice lanskega slavlja 20letnega društvenega obstoja s sodelovanjem slav. orkestra kamniške mestne godbe. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina za osebo 50 vin.

— **Iz Slovenske vasi pri Stari Cerkvi v kočevskem okraju** se nam poroča: Dne 2. t. m. šli stose dve deklici kopat v Rinžo pri Slovenski vasi, ena stara 14 let, druga 16 let. Prva je edina hči posestnika Vidmarja, druga posestnika Stalcerja iz Slovenske vasi. Rinža je pri izvirku pri kraju plitva in nakrat globoka ter nevarna. Prva deklica stopi v vodo in nakrat zdrkne v globušino. Druga skoči za njo, da bi prišla že potapljačo se deklico za roko in jo rešila, a zdrkne za njo in tako ni bilo nikake pomoči. Utunili ste obdve. Tretja ženska, ki je to videla, pričela je upiti in jokati in je tekla v Slovensko vas, na kar so od vseh strani prihiti ljudje, ali — bilo je že prepozno. Ali ne bi bilo dobro, ako bi slavno glavarstvo v Kočevju prepovedalo se kopati pri izvirku Rinže, ker se je že več kot deset takih slučajev pripetilo na istem mestu.

— **Iz tržiške okolice** se nam piše: Kako so tržiški tovarnarji začeli postopati pri novih napravah, to presega že vse meje. Že več kot 14 dni vozijo dan na dan prst v Bistrico, tako da teče grda kakor v največji povodnji in valed tega nimamo spodnji posestniki niti za največjo potrebo pitne vode. Tukaj namreč delo okrog ni studencev in več kot pol ure moramo hoditi, ako hočemo uživati čisto vodo ali jo imeti za pranje. Prizadeti posestniki prosimo okrajno glavarstvo v Kranju, naj naredi konec temu početju.

— **Smrt pijanca.** V kleti posestnika Ferdinanda Medveda v Orehovcih pri Bizelskem, je nedavno popivala večja družba. Ko so drugi gostje odšli, pili so Medved, Klakočar in Šmajgel še vino, ki je napravljeno iz napol plesnivega in gnilega grozdja. Šmajgel se je tako opijanal, da je padel na tla. Tovarša sta ga zanesla na travo pred klet, a drugi dan so ga našli mrtvega. Zadel ga je kap.

— **V Jesenicah na Gorenjskem** so ustanovili nemški Turnverein. Rodoljubi slovenski, pošljite zanesljivega in za slovensko stvar vnetega mladeniča v Kranj ali Ljubljano v Sokola, da se izvežba v telovadnem pouku. V najkrajšem času dvoje novih nemških telovadnih društev, v Trzinu in v Jesenicah! Slovenci na mejah na stražo — če ne bo prepozno.

— **Bralno in pevsko društvo »Ratitovec« v Selcih nad Škofjo Loko** priredi na Mali Smarču, 8. septembra 1903 25 letnico društva. Sodelujejo slavna društva: Telovadno društvo »Gorenjski Sokol« iz Kranja, slovensko delavsko pevsko društvo »Savec« iz Ljubljane in meščanska godba iz Kranja. Spored: Sprejem gostov od 12. ure naprej. Zbiranje vseh društev ob 2. uri na vrtu gospoda Franca Šliberja. Odhod vseh društev k javni telovadbi, katero izvaja »telovadno društvo« Gorenjski Sokol. Po izvršeni telovadbi v istem redu odhod k vrtni veselici na vrt gospoda Franca Šliberja. Pozdrav vseh gostov po predsedniku gospodu Francu Tavčarju. Prosta zabava: Šaljiva pošta, srečanje itd. O mraku se užge ben galičen ogenj. V slučaju neugodnega vremena se slavnost ne vrši.

— **Občinske volitve v žminju v Istri** so se končale s sijajnim porazom lahonske stranke. V III razredu so dobili hrvaški kandidati 260 glasov, lahonski pa 73, v II. so dobili hrvaški kandidati 120, lahonski pa 25 glasov. Lah so upali, da zmagojo vsaj v I razredu, a tudi tu so dobili le 49 glasov, hrvaški kandidati pa 65.

— **Izpred porotnega sodišča v Ljubljani.** Delavca Janez Mikec in Pavel Trinker v Toplicah pri Zagorju sta se dne 2. vel. srpana t. l. popoldne vsled nekega starega sovraštva sprla z bratom Jakobom in in Jožefom Zabavnikom, ki sta stala z več drugimi fanti pred rudniško restavracijo v Toplicah. Po Trinkerjevem navetu sta se že popreje pripravila za boj in Mikec je takoj o prihodu jel Jakoba Zabavnika z zbadljivimi besedami izzivati z vprašanjem, če je res okoli govoril, da poseduje na obe strani oster nož; Pavel Trinker ga je pa vprašal, če se je res okoli bahal, da bo dal njemu in Mikecu eno preko ušes. Zdajci ga je pa brat Jožef zavrnil, da naj miruje in ne išče prepričanja da naj se spravi domu; imenoval ga je tudi smrkač. Nato se je pa Mikec oglašil rekoč, da ne bo Trinker nikomur tiho in da ne bo hodil domov, v tem trenutku ga je zabolil z nožem,

katerega je že prej v žepu pripravljene imel, v desno lice, tako da je Jožef Zabavnik vsled te zadobljene rane umrl. Porotniki so oba zatoženca hudodelstva uboja, oziroma sokrivde krivim spoznali in sodišče je Mikeca in Trinkerja obsodilo vsacega na 4 leta težke ječe.

— **Slovensko gledališče v Ljubljani.** Gledališka sezona 1903/1904 se odpre v četrtek, dne 1. oktobra t. l. ter traja do 28. marca 1904. I. Drama. Dramske predstave bodo vodili gg.: Fran Lier, Anton Verovšek in Lev Dragutinovič. Angaževano je sledeče osebje: Dame igralke: Gdč. Krista Rickova, gdč. Josipina Kreisova, gdč. Madja Žihovska, gospa Stefanija Dragutinovičeva, gdč. Marija Lierova, gdč. Vida Kočevarjeva, gdč. Marija Bergantova, gdč. Marija Travnova, za manjše uloge. Gospodje igralci: Fran Lier, Anton Verovšek, Lev Dragutinovič, Oton Boleška, Julij Čonsky, Ljubomir Iličič, Hinko Nučič, Albin Zavadil, Fr. Perdan, Josip Molek, Ivan Bukšek, Ivan Eržen, za manjše uloge. Dramski repertoar: Slovenski: »Legionarij«, igra v štirih dejanjih iz Napoleonovih časov. Spisal Fran Govékar; godbo in pevske točke uglašil Viktor Parma. Hrvatski: »Zimsko solnce«, igrokaz iz istrskega življenja. Spisal Viktor Car Emin. »Mučenika«, drama v 3 dejanjih. Spisal Josip Selak. Srbski: »Balkanska carica«, Drama. Spisal črnogorski knez Nikola. Češki: »Eva«, drama iz slovaškega življenja v 3 dejanjih. Spisala Gabriela Preisova. »Napoleon v škripih«, veseloigra v 3 dejanjih. Spisal E. Bozdech. »Drug zrak«, drama iz praskaškega življenja v 3 dejanjih. Spisal Simaček. »Podskalak«, slika iz življenja v 3 dejanjih s predigro. Spisal F. F. Šamberk. »Pampeliška«, dramatična pravljica v 4 dejanjih. Spisal Jar. Kvapil. »Ben Hur«, igrokaz iz Kristovih časov v 4 dejanjih s petjem. Po Wallaceovemu romanu spisal Oton Faster. »Krasna Lida«, burka v 5 dejanjih s petjem in plesom. Spisal Oton Faster. »Vila in medved«, dramatična pravljica v 3 dejanjih. Spisala Eliška Krásnohorská. Poljski: »Karikature«, dramatična študija v 4 dejanjih. Spisal I. A. Kiesielewski. Ruski: »Vstajenje«, po romanu grofa L. Tolstega v 4 dejanjih. Spisal Bataille. »Na dnu« (nočni azil). Prizori. V 4 dejanjih. Spisal M. Gorkij. »Tihotapeci«. Drama iz židovskega življenja. Spisal Krylov. Francoski: »Monna Vanna«, drama v 3 dejanjih. Spisal Maurice Maeterlinck. »Dobri sodnik«, veseloigra v 3 dejanjih. Spisal A. Bisson. »Dobri prijatelji«, veseloigra v 4 dejanjih. Spisala Bielhand in Hennequin. Angleški: »Kralj Lear«, zaloigra v 5 dejanjih. Spisal W. Shakespeare. »Julij Caesar«, zaloigra v 5 dejanjih. Spisal W. Shakespeare. »Novi klovn«, burka v treh dejanjih. Spisal H. M. Paull. Nemški: »Kralj Harlekin«, komedija v 3 dej. Spisal dr. R. Lothar. »Podkriževalci«, narodna igra s petjem v 4 dejanjih. Spisal L. Anzenberger. »Ne menjaj žene!«, burka v 3 dejanjih. Spisala V. Wolters in Königsbrunn-Schaup. »Ne v loterijo!«, burka s petjem v 4 dejanjih. Spisal K. Morré. »Katica«, drama v 3 dej. Spisal dr. M. Burekhard. Kmalu spočetka sezone se uprizori igra s sijajno opremo Jules Verna: Potovanje okoli zemlje s petjem, godbo, plesi i. dr. Za uprizoritev te igre so se nabavile krasne, povse nove dekoracije, novi kostumi in rekviziti. Razen teh iger se ponove še nekatere slovaške in druge iger starejšega repertoarja. II. Opera in opereta. Angaževano je sledeče osebje: Dame pevke: Gospa Marija Skalova, primadona, za prve dramske uloge. Gdč. Marija Kalivoda, za mladostne dramske uloge. Gdč. Madja Žihovska, za operno subretne uloge. Gdč. Marija Gliharec, za prve altovske uloge. Gdč. Vida Kočevarjeva in gdč. Ida Černa za manjše uloge. Gospodje pevci: Stanislav Orželski, za junaške tenorske uloge. Fran Lang, za lirске in buffo-tenorske uloge. Oskar Angeli, za prve baritonske uloge. Jan Patočka, za prve basovske uloge. Fran Lier, Ivan Bukšek, Julij Čonsky, za manjše uloge. Kapelnik g. Hil. Beniček. Režiser g. Fran Lier. Operni zbor šteje 28 članov: 14 dam in 14 gospodov. Orkester: godba c. kr. pešpolka št. 27 kralj Belgijcev. A. Operni repertoar. Hrvatski: »Peter Svačić«, opera v dveh dejanjih. Uglašil Jos. Mandić. »Maričon«, (novo študirana), opera v 3 dej. Uglašil Srečko Albin. Češki: »Prodana nevesta« (novo študirana), opera v 3 dej. Uglašil B. Smetana. Ruski: »Evgenij Onjegin«, Velika opera v 4 dej. Uglašil G. Puccini. Francoski: »Othello«, Velika opera v 4 dejanjih. Uglašil G. Verdi. »Boheme«, Opera v 4 dej. Uglašil G. Puccini. Francoski: »Nema iz Portičev«, opera v 5 dej. Uglašil D. F. C. Auber. Nemški: »Čarobna piščalka«, Opera v 5 dej. Uglašil W. A. Mozart. »Afričanka«, (novoštudirana). Opera v 5 dejanjih. Uglašil G. Meyerbeer. B. Operetni repertoar. Francoski: »Mascotte« (Angel sreče). Opereta v 3 dej. Uglašil F. Ardian. Nemški: »Cigan baron«. Ope-

reta v 3 dej. Uglasbil J. Strauss. Razen teh se bodo ponovile nekatere opere in operete starega repertoarja, na prim. „Hoffmannove pripovedke“ (Offenbach), „Amaconke“ (Parna), „Ksenija“ (Parna), „Zrinjski“ (Zaje), „Aida“ (Verdi), „Tannhäuser“ (Wagner) in dr. Gostovalo bo tudi več pevki in pevcev ter igralci in igralce. Dalje je angaževano sledeče osebje: Gospodje Aloj. Waldstein, gledališki mojster in dekoracijski slikar, Fran Habič, inšpicijent, Vaelav Svare, garderobar in oskrbnik gledališke garderobe, gospa Terezija Kozjakova, suflerka in gospod Josip Bednarik, gledališki rekviziter. — Abonnement. Ker je intendanci na tem, da si zagotovijo za predstave stalno občinstvo, razpisuje abonement na sedeže za 70 predstav v sezoni (kakor lani) in sicer so cene aboniranih sedežev v parterju za 70 predstav v sledečem določene: končni foteljski sedeži prvih treh vrst 120 K, ostali foteljski sedeži po 105 K, končni sedeži od IV. do VIII. vrste po 93 K, ostali sedeži od IV. do VIII. vrste po 79 K, končni sedeži od IX. do XI. vrste po 70 K, ostali sedeži od IX. do XI. vrste po 63 K. Na balkonu stanejo za 70 predstav abonirani sedeži I. vrste 56 K, sedeži II. in III. vrste pa po 49 K. Na galeriji stanejo za 70 predstav abonirani sedeži I. vrste po 28 K, in sedeži II., III. do IV. vrste po 21 K. Abonnement za celo sezono je plačati v treh obrokih naprej in sicer: 1. oktobra in 1. decembra 1903 in 1. februarja 1904. I. Lože v dež. gledališču oddaja v najem za slovenske predstave bodoče sezone odbor dramatičnega društva. Čestitim gospodom najemnikom lož lanske sezone so iste lože do dne 20. t. m. rezervirane: odbor prosi, da se do 20. t. m. pri podpisnem odboru ali pa v Češkarkovi trafiki blagovolijo izjaviti, ali lože tudi za bodočo sezono obdržijo ali ne. Priglasijo najemnikov lož in abonentov na sedeže vzprejemajo se v Češkarkovi trafiki v Selenburgovih ulicah. Odbor „Dram. društva“.

— **Mednarodna panorama.** Prijatelje in obiskovalce „Mednarodne panorame“ opozarjamo, da se ista zopet odpre. Več v današnjem tozadevnem inseratu.

— **Kap je zadela** včeraj popoldne ob pol 6. uri Marijo Šibelevo, 79 let staro zasebnico v njenem stanovanju na Karlovski cesti št. 18. Šibeleja je bila takoj mrtva.

— **Tatvina.** Leopoldu Strausu, mesarskemu vajencu, je sinoči neki njegov prijatelj, ko je pri njem prenočeval na Poljanski cesti št. 46 iz hleva ukradel držalec z jermenom, vreden 4 K 60 vin.

— **Hrvatske novice.** Hrvatski sabor se baje sklêe v teku meseca oktobra. — K dogovorkom v Zagrebi. Radi nemirov v Zagrebi uvedla se bo stroga preiskava proti kmetu Gjurju Tandariću radi zločinstva kalenja nočnega miru. — Nikolaj Drempetić, katerega je zadela krogla iz orožniške puške, bo zapustil šole čez kak tri tedne bolnično. — Požar. Iz Travnika poročajo, da je iskra iz lokomotive povzročila velik požar. Zgorelo je baje 400 hiš in več oseb. — Deputacija pri banu. Ban je sporočil zborničnemu predsedstvu, da bo sprejel deputacijo trgovinske in obrtne zbornice dne 8. septembra v Zagrebu. — Pregledovanje trgovin. Vsled velikega požara v Budimpešti je odredil župan zagrebški, da se morajo vse trgovine in skladišča v Zagrebu pregledati.

— **Ameriške novice.** V Bradokku je naglo umrl Slovenec F. Urbas. — Električna je ubila štiri osebe v Pittsburgu. Od električne žice ulične železnice je visela v neko mlako vrv ter odvajala v njo elektriko. Skozi mlako se je pripeljal voz s štirimi osebami. Konj in vse štiri osebe so bili takoj mrtvi.

— **Delovanje mestne posredovalnice za delo in službe.** Mestni trg št. 27. Telefon št. 99. Od 28. avgusta do 3. septembra je dela iskalo 16 moških in 53 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 19 moškim in 57 ženskim delavkam, v 34 slučajih je bilo delo sprejeto. Od 1. januarja do 3. septembra je došlo 1941 prošenj za delo in 1891 deloponudb. V 1146 slučajih se je delo sprejelo. Delo dolo takoj moški: 1 sodar, 2 mizarja, 1 graščinski sluga, 2 postiljona, 5 kočijažev, 12 konjskih hlapcev, 2 delavca, 1 pekovski vajenec; ženske: 4 natakarice, 2 gostilniški kuharici, 10 gostilniških deklic, 2 gospodinji, 2 sobarici, 4 kuharice, 16 deklic za vsako delo, 9 deklic k otrokom, 7 deklic za kmetško delo. Službe iščejo moški: 1 majar, 4 trgovski pomočniki, več trgovskih slug; ženske: več trgovskih prodajalk izurjenih in začitnih. Oddati so stanovanja za 4, 2 in 1 sobo, več mesečnih sob in dijaških stanovanj. V najem se iščejo stanovanja za 1, 2 in 3 sobama. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

* **Najnovejšje novice.** Ne sreča na morju. Blizu Aten se je potopil neki egiptski parnik. Rešilo se je samo 8 mornarjev. — Velik gozdni požar razseja v Dalmaciji blizu Labina. Dosedaj je že zgorelo gozda v obsegu 6 kilometrov. V veliki nevarnosti so tudi vinogradi. — Obglavili so včeraj v Mainzu roparja Dretroisa. Prvi spuščaj mu ni glave odsekal, kar je povzročilo med gledalci grozo. — Nadškofov nečak tat. Lansko leto je bila nekemu ruskemu kapitanu v Berlinu ukradena biserna ovratnica, vredna 40000 K. Sedaj so dobili tatu. Isti je pustolovež Jarutovski, ki sedi v pelletni ječi ter je nečak nadškofa Stabilevskega. — Umrl je v Monakovem kapelnik dvornega gledališča, Herman Zump. — Emailna tovarna je zgorela v Weipertu. Škode je 300.000 K. 400 delavcev je ob kruh. Pri gašenju je ponesrečilo 8 oseb. — Svojega sina je ustrelil v Szilagyi-Ker na Ogrskem kmet Sütle, misleč, da je na vrstu peše. — Zdravniki, ki ropajo mrlice. Ogrski minister notranjih zadev je odstavil zdravnike v bolnišnici v Soboti, ker so ropali mrlice. — Rodbinska drama. V Kemendu pri Ostrogonu je lovec Szalay povabil dva sorodnika na lov. V gozdu je oba zavrato ustrelil, doma pa si je še sam poglaval kroglo v glavo. — Irski podkralj K. of Dudley se je prišel zdraviti v Marjine vane. — Tekmovanje za žensko lepoto so priredili v Opatiji. Prvo darilo se je priznalo s 582 glasovi gospi Aniki Hudomel. Lepo darilo se je dalo tudi 21.600 gostu, največjemu številu, ki se je dosedaj v enem letu doseglo.

— **Potovanje okoli sveta.** Mr. J. Doberty, član nekega kluba v Londonu, je napravil stavo, da prepotuje svet v 50 dneh. Proračunil je celo, da pride v posebno ugodnih okoliščinah že v 48 dneh okoli sveta. Potovati bo začel v Londonu, od koder se odpelje s trans sibirsko železnico na izhod. Ko dospe do Tihega morja, se odpelje s parnikom v New York in od tam v London. Kmalu bo potovanje okoli sveta v zabavo za počitnice in praznike.

— **Osem let vjetnik.** Za časa francoske ekspedicije v Madagaskar leta 1895 je bil poročnik R. v bitki s Hovasi tako hudo ranjen, da je pričakoval neizogibno smrt. Svojemu ordonanci je izročil svoje imetje in zadnji pozdrav ženi in otrokom. Po bitki je ordonanca sicer iskal poročnika, pa ga ni več našel. Napravili so mrtvaški list. Vdova se je pred dvema letoma poročila z nekim poročnikom. Nedavno pa je dobil oče prvega moža pismo, v katerem mu sin naznanja, da je na potu domov, potem ko je bil osem let pri divjakih vjet. V enakih slučajih se je dosedaj drugi zakon navidezne vdove razveljavil.

— **Nenavadno tekmovalje.** je uprizoril neki ameriški list. Razpisal je namreč tekmovalje za grdobno. Ker pa ni hotel biti negalan, povabil je na tekmovalje le moške. Listu je došlo mnogo fotografij. Prvo nagrado 600 dolarjev je dobil neki kmet, ki ima prav lepo ženo. Med tekmovalci je bilo le malo samcev. Še bolj čudno pa je, da je več zastopnik „lepega spola“ poslalo listu reklamacije, zakaj se tekmovalje ni priredilo tudi za ženske. Ena teh je vprašala: »Zakaj smo me izključene iz tekmovalja? Grdoba vendar ni privilegij le vas moških, in me bi bile zmagovalcem odvzela prav lahko dobitke.«

— **Umorila sina.** V Šakiju ob ruski meji se je vrnil po daljšem bivanju v Ameriki sin nekega kmeta. Pri sebi je imel veliko svoto denarja. Preden je šel k staršem, oglasil se je v gostilni. Zvečer je prišel k staršem ter se jim ni hotel izdati, temuč je rekel, da je tujec ter je prošil za prenočišče. Povedal je tudi, da ima pri sebi precej denarja. Ko je zaspal, začela je mati nagovarjati svojega moža, naj gosta ubije ter mu vzame denar. Moč tega ni hotel storiti. Starša ga je poslala po žganje v gostilno. Tam je starac zvedel, da ima sina za gosta v hiši ter se je naglo vrnil domov. Toda prišel je že prepozno. Ženo je preslepil denar ter je že bila gostu, lastnemu sinu, prerezala z britvijo vrat.

— **Romantična dedščina.** V tovarni v Harkovu je do zadnjega časa delal mladi strugar Dorošenko, zaslužil mesečno do 40 rubljev ter bil popolnoma zadovoljen. Kako se je pač začudil, ko sta prišla nadavno k njemu dva odvetnika ter mu naznanila, da je podedoval par milijonov rubljev. Delavec je namreč potomec slovečega hetmana Dorošenka, ki je živel v 18. stoletju ter pred svojo smrtjo naložil v angleški banki več milijonov s pogojem, da se glavnica z obrestmi vred šele po preteku 150 let razdeli med njegove sorodnike. Sedaj je minulo 150 let in glavnica

je narasla na 62 milijonov rubljev, ki se razdeli med šest živelih potomcev, med njimi je tudi imenovan tevarniški delavec.

— **Boris Sarafov.** Tega voditelja in organizatorja macedonske vstaje imenujejo splošno „kralja Borisa“. Balkanski Slovani ga naravnost obožujejo, Turki pa so razpisali na njegovo glavo 30.000 K nagrade. Vkljub temu pa Sarafov neprestano potuje, vse atentate skoraj vodi osebno. Vedno je drugače oblečen. Nedavno je bil Sarafov z 20 oboroženimi možmi v sredi vasi blizu Ohridskega jezera ter je nabiral prostovoljce. Nenadoma je neki zaupnik pritekel s klicem „Turki gredo!“ Za odpor je imel Sarafov premalo moč. Brez dolgega obotavljanja je zapovedal: „Vrzite vse puške v hlev, pokrijte jih s slamo ter se preoblecite v kmečke obleke!“ To se je v naglici zgodilo in vstaji so polegali po travi, Sarafov pa si je še zapalil pipo. Ko je prišla turška četa, zaklical jim je turški častnik: „Hola, možje, kaj delate?“ — „Kaj delamo, počivamo po delu.“ — „Ali so tu vstaji?“ — „Ni jih“, odgovori Sarafov. — Ali ste videli tistega prokletega psa, Sarafova? Pravijo, da je tu.“ — Sarafov? Zavpije Sarafov ter stisne pesti. No ta bi si zapomnil, ako bi prišel v naše roke. Ta malopridnež, koliko nesreče je zaradi njega prišlo nad nas. O, če bi ga le dobili pred se! Tudi Sarafovi tovariši so vse križem psovali na Sarafova. Častnik jih je pohvalil: „Pametno mislite, možaki!“ ter je odkorakal s svojimi 200 vojaki, da poišče druge Sarafova.

— **Prebrisan slepar.** Slepar, kakršnega že nekaj let ni imela Avstro-Ogrska, sedi ranjokar že več dni pred sodniki v Ipolysagu na Ogrskem. Nastopal je po Evropi in Ameriki pod imenom dr. Fischer kot duhovnik, učitelj, odvetnik, zdravnik, imprevizor, agent za vse, zaupnik političnih dostojanstvenikov, poslovođa svetovnoznanih milijonarjev, potem pa tudi kot dedič mnogih milijonov. In vedno je našel dovolj lahkovernih ljudi. Slepar se imenuje s pravim imenom Spitzer ter je bil prvotno krojaški pomočnik, pozneje pa se je posvetil „raznim poklicem“. Glavna njegova stroka pa je bila kot ženina. Tudi preden so ga prijeli, je imel kot zdravnik dr. Fischer iz San Franciscane neko bogato vdovo popolnoma v svojih mrežah. Spitzer je bil petkrat oženjen. Od prvih dveh svojih žen je sodnijsko ločen. Njegova tretja žena, ki jo je poročil v Ameriki, je naglo umrla takoj po tem, ko jo je dal za visoko svoto zavarovati. Par mesecv na to se je znova poročil, toda po bravi svojih novi ženi vso gotovino, je zbežal iz Amerike ter se poročil na Dunaju z neko vzgojiteljico. Vse štiri njegove žene so bile pozvane za priče k sodišču.

— **Za časopis za nervozne.** Dandares je toliko ljudi nervoznih, da ni lahko časopis poročati tako, da bi se take občutljive duše ne vznemirile. Zato nasvetuje „Narodna Obrana“, naj bi se za te ljudi pisal časopis v sledečem slogu: Iz Belegograda. Prestolonasledstvo je srečno rešeno. Dne 10. junija je prišla deputacija srbskih častnikov v kraljev grad, se predstavila kralju in kraljici ter uredila vprašanje o prestolonasledstvu povoljno za Karagjorgjevičevu rodbino. Vsled tega, ker so kralj in kraljica, njena brata in še nekoliko odličnih ljudi v Belgradu umrli, obhajale so se maše zadušnice. Novi kralj Peter je zdrav. Upanje je, da se neugodni prizori z dne 10. junija ne bodo tako kmalu obnovili. II. Vreme. Vročina je povsod po Evropi velika. V Hercegovini je bilo nedavno do 50 stopinj gorkote v senci. Vsled velike vročine na maršu v Bilek se je zgodilo, da je bilo 15 vojakov takoj stalno umirovljenih ter jim je vsa nadaljna služba v rezervi in deželni brambi oproščena. Par tednov pozneje je nastala nadaljna posledica strašne vročine, tudi trije višji častniki so šli v pokoj. III. Javna prometna sredstva. Vsled prometnega zdržka je bilo nedavno na podzemeljski železnici v Parizu 85 potnikov zadržanih na nadaljni vožnji. Vlak, s katerim so se vozili, se je užgal in dim je potnike tako zmedel, da je bilo mnogim zelo slabo ter so jih nezvestne iznesli iz tunela. Vkljub vsi zdatni zdravniški pomoči se jih 55 ni več zavedlo ter so jih zanesli na hladni prostor, kjer je vse polno košatih drev in nenavadno čist zrak s prekrasnim razgledom. Kakor slišimo, je vsem 85 potnikom dobro, nobeden se niti z besedico ne pritožuje v svojem položaju. Vlada jim bo napravila krasen spomenik.

— **Škandal v Florenci.** Policija je prejela več babic in neko medicinko, ki so odpravljale otroške kali ter tudi morile novoročence. Mlade deklice so zapeljavale sistematično. Dosedaj so zaprli 40 deklic in žen iz najuglednejših meščanskih rodbin. Med zaprtimi je tudi neki lekarnar, ki je dajal zločinkam potrebni strup.

— **Deželna meja skozi svinjak.** Vas Kürnbach v Hessenu je

bila doslej večkrat poved preprirom. Sedaj sta se vendar Hessen in Baden sporazumeli, da odstopi Hessen imenovano vas Badenu, zato pa dobi Michelbach. Povod menjavi je bil sledeči. Neki badenski policist je hotel prijeti tik Kürnbach postopača, ki ni imel izkaznice. Potepuh pa je zbežal v vas ter se skril v hlev, skozi katerega gre deželna meja. Ker je bil begun na hessenski meji, poklical je policaja hessenskega kolega, ki je šel skozi zadnja vrata na hessensko polovico svinjaka po potepuha. Badenski policaj pa je čakal v badenski „kraljevini“. Vsak je hotel imeti potepuha. Ta je poznal zadrego policajev ter oba pošteno nakleštil. Ko so ga zaradi tega hoteli izročiti sodišču, ni nihče vedel, v kateri deželi so leteli udarci in kateri oblasti je hudobneža izročiti, ker se niti policaja nista mogla spomniti, na kateri strani je bil potepuh prijet.

— **Rigo Jancsi II.** Cigan Jos. Lakatos je prišel nedavno kot ud ciganske godbe v Monakovo. Tam se je zaljubila v njega hči bogatega tovarnarja Sutterja ter ga je hotela imeti za moža. Oče je bil ves obupan, toda hči je grozila, da bo s ciganom ušla ter napravila očetu velik škandal. Končno je obveljala volja ekscentrične deklice in cigan je pri svoji pristojni občini že zaprosil za dokumente, ker se bo vršila kmalu poroka.

— **Zoper zakonsko nezvestobo.** Kdo bi si bil mislil, da se bo iz srednjega veka oživela zanimiva iznajdba. List „Deutscher Reichsanzeiger“ je princisel nedavno sledeči inserat: „Uzorec: 30. d. 204.538. Zaklepajoča se varstvena mreža za žene zoper zakonsko nezvestobo. Gospa Emilija Schaefer, Berlin, Ringstrasse 26. 16.“ K temu inseratu piše neki list, da je vseučilišni profesor Riehl v Monakovem pri zgodovinskem predavanju tudi omenil to srednjeveško iznajdbo: Svetega bojaželja prešinjeni križarji so imeli glede ženske zvestobe precej skeptične nazore. Ako bodete imeli kdaj priliko v Korimberku ali kje drugje si ogledati starine iz one dobe, začudili se boste gotovo železnim mrežam čistosti, ki so jih pobožni Križarji svojim ljubljnim soprogam priklenili, preden so šli v boj za sv. križ. Verno so hranili na potu v sveto deželo in med boji s Turki ključek od teh mrež na prsih. Lahko si mislite, da so taki železni oklepi povzročali velike sitnosti in mnoge žalosti nosilcem. Toda svojim napornim preiskavam v stroki srednjeveške ključarske umetnosti imam se zahvaliti za prepričanje, da so že takrat poznali — ponarejene ključke.“ A gospa Schaefer je tako naivna, da hoče dokazati praktično stran svoje poiznajdbe v našem veku, ko niti „Wertheimer“ niso že varne pred — ponarejenimi ključi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Praga 5. septembra. Včeraj zvečer je bilo tu posvetovanje vseh mladočeskkih državnih in deželnih poslancev. Pri ti priliki je imel dr. Pacak, načelnik mladočeskega kluba, velik političen govor o položaju, zlasti z ozirom na dogodke v Ogrski. Temelji centralizma in dualizma, je rekel govornik, pokajo v svojem ogrodju. Prišel je odločilen čas, da se spremeni po federalističnem načelu državna oblika, katera je zagotavljala prevlado Nemcev v tej, Madjarom v oni državni polovici. Nastopila je za državno usodepolna kriza, povzročila pa so jo one stranke same, ki so preje ustvarile dualistično državno obliko. Država se bode morala preustrojiti po principu popolne narodne enakopravnosti. Ogrska stremi po popolni samostojnosti in so njene nacionalne zahteve v vojski samo pretveza v to. Navzlic temu se morajo te težnje spremljati s simpatijami, ker se stremi za tem, da se izvojujejo upravičene jezikovne pravice. Tudi na Avstrijskem se mora izvesti zakonito zajamčena enakopravnost v civilnem, kakor vojaškem življenju. Zato bi bilo neumestno, da bi podpirali Nemce v boju proti madjarskim zahtevam; nastopiti pa je treba takisto proti enostranskim ogrskim postulatoma. Prešedši na avstrijske politične odnose, je nadaljeval dr. Pacak: Ne dolgo tega se je še obče smatralo, da je

češko-nemška sprava mogoča. Razmere so se sedaj pokazale baš nasprotno. Dokler se bo ravnanlo po principu, da se nobena čeških kulturnih zahtev ne izpolni brez dovoljenja s strani Nemcev, je vsaka sprava nemogoča. To pa je zakrivil v prvi vrsti dr. Körber, ki se ravna po tem principu. Čehi so od vlade zahtevali izpolnitev najmanjše postulatov: notranji uradni jezik, vseučilišče v Brnu in odpravo Kindingerjevih naredb Vlada je raje onemogočila parlament, nego da bi jih izpolnila. V zadnjem času je prevladala v vladnih krogih Čehom toli sovražna tendenca, da je bil dr. Rezek primoran iz narodnih motivov odstopiti. Sovražno nastopanje vlade iz ziva k ostri, brezobzirni taktiki. Z vlado, ki se je izkazala nezmožno vladati v naši mnogojezični državi, se mora korenito obračunati. Ta obračun o ministrstvu Körber pa je že gotov. Z vsu vztrajnostjo je treba delovati na to, da se združijo v močno falango vse federalistične in avtonomistične stranke, da v sedanjem ugodnem momentu izvojujejo preustrojitev države v federalističnem smislu. V to svrhu pa je treba, da se združijo tudi vse češke stranke.

Dr. Herold je govoril tudi o položaju in sicer prilično v istem smislu, kakor dr. Pacak. Avstrijski centralizem, ki se je z uvedbo dualizma hotel vzdržati na površju, je ob robu propada. Svetovno stališče avstro-ogrske države je omajano ne vsled zvonjanjih dogodkov, ampak radi kaosa notranjih razmer. Radi nemške obstrukcije je zavladala v Cislitvaniji popolna desorganizacija v državnem in javnem življenju. Pa tudi za ogrske razmere je nastopil kritičen moment. Težišče vsega pa se ne nahaja v obsegu narodnostnih zahtev, ampak v tem, da se čuti ogrska opozicija močno dovolj, da itak slabo zvezo s Cislitvansko popolnoma pretrga. Dogodki na Hrvatskem so znak, da so v ogrski državni polovici skrajno nezdružive razmere in da so Slovani z obstoječim vladnim sistemom silno nezadovoljni. Vočigled teh kriz je država do cela nesposobna, da bi igrala v iztočnem vprašanju ono ulogo, ki bi jo sicer lahko. Protislovanska politika ne more pridobiti državi simpatij balkanskih slovanskih narodov, od katerih je odvisna cela bodočnost avstrijske gospodarske politike v ozirom. Dunajska vlada pa tega ne vidi in tira naprej svojo protidržavno, nemško politiko. V ozirom na to ne pojdejo češki poslanci v boj proti Ogrm za vlado in za Nemce. Nasprotno, baš sedaj se mora konstatirati, da so Čehi že tirjali izvršitev takih postulatov za katere se sedaj bojuje Ogr. Tudi Čehi morajo zahtevati, da ne bode armada sistematično uničevala narodne individualnosti posameznikov, tirjati se mora češčinakot polkovni jezik pri čeških polkih, da se uvede v vojaška vzgojevališča češki jezik in da se gojenci vojaških zavodov poučujejo v svojem maternem jeziku. Takisto se mora delovati na to, da se češki častniki premeste k češkimi polkom in da se bo tudi pri vojaških kazenskih razpravah obravnavalo v jeziku obtožencev; končno pa se mora tudi zahtevati, da se ohrani značaj prvotno po kraljestvih in deželah organizirane deželne breme in črne

o direktno

a in foulard-blagu vsake vrste v nepre.
ja se vsakemu poštnine in carine prosto.
prosto. Poštšina za pisma v Švico 25 vin.
e za svilleno blago

omp., Zürich N. 10.
(Švica.) 4 (14—6)

Maggi^{jeva} začimba

Je edina in staroslavna, ki deli hipno slabim juham omakam, jabinim primeskom, prikham itd., nepričakovano okrepevalen in dober okus. — **Malo kapije zadostuje.** Dobi se po vseh trgovinah s kolonialnim in delikatesnim blagom in drogerijah. V stekleničah od 50 vin. višje. Originalne stekleniče se napolnijo po ceni. (2279)

Odda se 2314—1)
pekarija
v najem, z vso pekovsko in prodajalno opremo. Termin 1. novembra t. l.
Kje pove upravništvo „Slov. Nar.“

Hiša
v Slomškovih ulicah št. 13
v Ljubljani z vrtno in dvorišnim poslopjem se proda iz proste roke.
(2277—2)
Več se izve pri lastnici tam, v poslopju na dvorišču.

Vinske sode
(belega vina) skoro nove, dobre in močne, od 620 do 650 litrov, **proda po nizki ceni**
Fran Cascio 1969-1
Vegove ulice št. 10.

Fotografski aparat
(Stativ-Camera, format 12 x 16)
proda se po zelo nizki ceni.
Samo pol leta v rabi še popolnoma nepokvarjen.
(2312)
Vpraša naj se pri uprav. „Sl. N.“

Reform-klozete
popolne s prevlako in trdnim sedežem, brez duha, z vodno napravo ali brez nje, nikake poprave, nikake stroške za postavljanje, izdeluje 9
Karol Maintinger, Dunaj I.
Liebenberggasse št. 1
tovarna za popravila vodovodne naprave
s sesalnimi ali motoriziranimi.
Cenik z obrski zastoj.

Izjava.
Podpisani obžalujem, da sem gosp. **Ivanu Hronek-u**, knjigovodji v Ljubljani, žaljivo dopisnico pisal, in prosim istega odpuščanja.
Iv. Šabec
(2299) pisar, uradnik pri dež. vladi.

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinjstva, ekonomije i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Že 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najboljše in najtrpežnejši izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarne i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani znamki. (862—47)
To arna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

G. Tönnies
Ljubljana (1908—7)
tovarna za stroje
priporoča kot posebno: **Žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.
Turbine Bencin-locobile posebno pripravne za goniti poljedeljske stroje.
Sesalno plinski motorji najcenejša gonilna sila, 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Trgovskega pomočnika
za trgovino z mešanim blagom sprejme 2286-1
Oton Homan v Radovljici.

Boljše stanovanje
za dve deklici se išče pri boljši rodbini. Rabi se tudi glasovir.
Več se izve pri upravništvu „Slov. Naroda.“ (2248—5)

Ne pojdi nikdar počivat
predno si se na
Najblajši počutek v želodec
Najboljšo prebavo in
Najkrepkejšo spanje
s požirkom J. Klauer-jevega „Triglava“
zavaroval
„Triglava“ naj se po malem sr kajče vživa.
Izdeluje edino: (11—22)
Kranjska rastlinska destilacija „Florian“
Edmund Kavčič
v Ljubljani.

1000 kron
ako je goljufjal
Brezskrbno rodbinsko
srečo jameš knjigo o prebit-
nem blagoslovu otrok. Z več
tisoč zahvalnim pismi pošilja
diskretno na 90 vin. v avstr.
znamkah gospa
A. Kaupa
Berlin S. W. 230 Lin-
denstrasse 50.
(1330-43)

Otvoritev sesije!
Mednarodna panorama.
Ljubljana, Pogačarjev trg.
S povsem novo sijajno razsvetljavo.
Razstavljeno ta teden od 6. do 12. septembra
ob slikovitem
Gardskem jezeru.
Odlikovane so bile razstavljene slike na velikih in svetovnih razstavah v Londonu, Čikagu, Parizu, Dunaju, Budimpešti, Berlinu, Havru, Hamburgu, Bordeauxu in Petrogradu. (2297)
Najbrže ni drugega umetniškega zavoda, ki bi imel toliko častilnih, priznanih pisem. Vsi časopisi so se izjavili o teh razstavah zelo priznalo.
Odprto vsak dan od 9. ure do 12. ure predpoldne in od 2. ure do 9. ure zvečer.
Z veselo poštovanjem
Ravnateljstvo.

Wilhelmov
zeliščni sok
mnogo let že priljubljeni
sok zoper kašelj
1 steklenica K 2-50
poštni colli = 6 steklenic K 10—
franko a (2721—11
na vsako pošto postajo pošilja
Franc Wilhelm, lekarnar
c. kr. dvorni zalagatelj
v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.
Kot znamenje pristnosti je na zavoju vtisnjen grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Dobiva se v vseh lekarnah.
Kjer se ne dobi, se pošlje direktno.

Wilhelmov
zeliščni sok
mnogo let že priljubljeni
sok zoper kašelj
1 steklenica K 2-50
poštni colli = 6 steklenic K 10—
franko a (2721—11
na vsako pošto postajo pošilja
Franc Wilhelm, lekarnar
c. kr. dvorni zalagatelj
v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.
Kot znamenje pristnosti je na zavoju vtisnjen grb trga Neunkirchen (devet cerkva). Dobiva se v vseh lekarnah.
Kjer se ne dobi, se pošlje direktno.

2 dijaka
iz boljše rodbine se sprejmeta v boljšo obitelj.
Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda.“ (2270—2)

2 ali 3 gospodične
sprejmejo se k rodbini brez otrok v stanovanje in hrano. Lepo in zdravo stanovanje, dobra hrana in ljubeznjivo obveščanje. (2242—1)
Natančneje se izve v upravništvu „Slovenskega Naroda.“

V najem se odda takoj
hiša št. 40
v Vižmarjih
v kateri je že več let dobro obiskana gostilna, prodaja špicerijskega blaga in tobaka. (2257—2)
Več se izve št. 20 v Vižmarjih.

V Ameriko
je najkrajša, najprijetnejša in najcenejša vožnja čez Francosko
Havre — New-York ali
Antwerpen — New-York,
Havre — Philadelphia ali
Antwerpen-Philadelphia.
Natančnejša pojasnila in cene n. znanja radovoljno in zastoj 1933-7)
Ivan Bihelj
zastopnik generalne agenture za celo Švico
v Buksu (meja zraven kolodvora).

Kuhalnik na
špiritov plin
„OECONOM“
je nepogrešljiv za vsako
gospodinjstvo, 745-17
popolnoma nenavaren. Brez stenja! Se
daj regulirati! Štedljiva poraba! Trdno
zlit kovinski deli. Izvedba za en plamen
in za dva plamena, in sicer broniran,
niklast ali emajliran. Ceniki o kuhalniku
in likalniku brezplačno in franko.
Pristen samo pri
Johannes Heuer
Dunaj, IV., Mühlgasse 3.

Bluze
damski pasovi
srajce in pasovi
za hribolazce
in (1671-21)
otroške obleke
se radi pozne sezone
prodajajo po znatno
znižanih cenah.
V. pl. Gerhauser
Stari trg št. 13.
Zadnje novosti
v modercih francoske
fašone.

Jzvežbane agente
proti visoki proviziji in doneskom stroškov išče družba, ki ima kupčijo za blago v masah po celi Avstro-Ogrski. Ponudbe na poštni predal št. 21, Budimpešta, glavna pošta. (2240—1)

Izurjene šivije
za krila in živote, kakor tudi učenke se takoj sprejmejo pri
M. Schlicchan 2300-1
Židovske ulice št. 1, II. nadstropje.

Mesečna soba
s hrano ali brez hrane se odda v hiši, Stari trg št. 28, v prvem nadstropju z razgledom na ulico in s posebnim vhodom. Tudi se sprejme učenka na hrano in stanovanje. (2297-2)

Dijaka
vsprejme v popolno oskrbo in strogo nadzorstvo učiteljska rodbina v Ljubljani.
Več se izve pri upravništvu „Slov. Naroda.“ (2269—2)

Dobro upeljana
pekarija
na Bledu (2289—1)
se dá pod ugodnimi pogoji takoj v najem. Vpraša se J. Dežman, Bled 22.

Odvetniški kandidat
želi vstopiti kot odvetniški koncipijent. Zmožen je tudi angleščine in francoščine. (2082—5)
Ponudbe se prosi na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „K. V.“

Sprejmeta se
dva dijaka
iz boljših rodbin blizu šol. Na razpolago je glasovir.
Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda.“ (2272—2)

Učenca
13—14 let starega, krepkega, poštenih staršev, kateri je dovršil 4razredno ljudsko šolo z dobrimi spričevali, ali tudi I. gimn. sprejme takoj pod ugodnimi pogoji, želi se tudi znanje nemščine, Th. Tollazzi v Logatcu, trgovina s špicerijskim blagom, deželnimi pridelki, vinom itd. (2238—1)

Majhna
opravljena soba
za učenca iz boljše hiše ali pa za gospico se odda
v Ljubljani, Rimska cesta št. 9, I. nadstropje, vrata 12.
Dobi se tudi vsa hrana.

Izprašana učiteljica
z dobrimi spričevali, slovenščine in in nemščine popolnoma vešča,
se sprejme s 1. oktobrom 1903
v Ljubljani s popolno oskrbo in proti dogovorni denarni mezdi v svrhu vzgojevanja treh 4 do 10 let starih deklic.
Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda.“ (2309—1)

Gostilna z vrtno

se odda na račun, eventuelno v najem s 1. oktobrom t. l. na deželi. (2295—1)
Vprašanja in ponudbe pod šifro: „N“, poste restante, Ljubljana.

100 hektol. finega zajamčeno naravnega terana

se v partijah od 5 hektol. naprej samo po 12 gld. radi bližnje trgovatve proda direktno iz kleti kmetov v okraju Kanfanar. (2313—1)
Vprašanja naj se pošljejo na D. Zalaznika, Kanfanar.

AVGUST REPIČ
sodar 37
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na trdko
HUGO IHL
v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Pariski moderci!
Sprejaj ravna oblika,
ne tišči na želodec.
priporoča v največji izbi
Alfons Persché
v Ljubljani
Pred škofijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in lakov.
Električni obrat.
Brata Eberl leta 1842.
Prodajalna in komptoar:
Miklošičeva cesta št. 6.
Delavnica:
Igriške ulice št. 8.
Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. juž. želez.
Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvena pleskarja.
Velika izbirtka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pade, karbolineja itd.
Posebno priporočava slav. občinstvu najnovejšo, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana realno in fino po najnižjih cenah.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“
Akcijski kapital K 1.000.000.—
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu zrebanju.
v Ljubljani, Špitalske ulice št. 2.
Zamenjava in ekskomptuje izdane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške zenitninske kavicje.
Eskompt in inkasso menic.
Daje predjume na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzigaja. (2975-115)
Promet s čeki in nakaznicami.
Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se prične šolsko leto 1903/4 s slovesno službo božjo dne 18. septembra 1903.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dne 15. septembra od 9.—12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.—12. ure. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejša pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopju. Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dne 28. avgusta 1894, št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. (2307—1)

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.
V Ljubljani, dne 4. septembra 1903

Prva hrvatska (425—15)

največja, najsolidnejša in najcenejša tovarna

zastorov (rolet) in zatvornic (žaluzij)

lesenih in železnih valjčastih zatvornic (Rol-läden) za prodajalne

Zagreb **G. SKRBIĆ** Zagreb
Ilica št. 40 Ilica št. 40

priporoča svoje solidne in cene izdelke.

Naročila izvršujejo se točno in najsolidneje.

Nov živinski semenj v Ilirski Bistrici

vršil se bo

dne 14. septembra t. l.

Dovoljena sta dva nova semnja, ki se bodeta vršila vsako leto, in sicer I. prvi ponedeljek meseca junija. II. prvi ponedeljek po Malem Šmarnu. (2202—3)

Županstvo Ilirska Bistrica na Notranjskem.

!Pohištvo!

Kdor želi po nizki ceni in dobro blago kupiti, naj kupi pri

Fr. Burger-ju
mizarju v Spodnji Šiški

ki ima še v zalogi čez sto raznovrstnih postelj, cele oprave za spalne sobe in še mnogovrstnih drugih reči. (2308—1)

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna:

na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8.—12. dopoldne in od 3.—6. popoldne.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1863—8)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Med. univ. dr. Ivan Jenko

stanuje in ordinuje od pol 2. do pol 4. pop.

sedaj

(2301—1)

Dunajska cesta 18 — Dalmatinove ulice 1

(hiša Kmetске posojilnice).

Josip Reich

— parna —

barvarija in kemična spiralnica
ter likanje sukna

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja

monogramov

za zaznamovanje perila.

Zaloga

grammophonov

ki igrajo izrečno močno in natančno.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Pekarija

in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Žiljalke:

Glavni trg 6

in

Sv. Petra cesta 26

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg

(tik glavne prodajalne na voglu).

Največja zaloga

klobukov

najnovije fačone.

Nizke cene.

Prodaja na drobno in debelo.

Cenik brezplačno.

Av. Agnola

Ljubljana

Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga

steklenine, porce-
lana, svetilk, zrcal,
šip itd. itd.

Steklenice, kozarci,
vrčki itd.

po najnižjih cenah.

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se začne šolsko leto 1903/4

dne 18. septembra

s slovesno službo božjo.

Vzprejemne skušnje v I. razred se bodo vršile dne 16. septembra od pol 9. ure dalje. Učenci, kateri žele biti vzprejeti v I. razred, se morajo v spremstvu svojih starišev ali njih zastopnikov 15. septembra dopoldne od 9.—12. ure oglašiti pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesiti krstni list in šolsko naznanilo.

V II.—VIII. razredu se bodo učenci vzprejemali dne 16. septembra. Vsak na novo vstopivši učenec plača 4 K 20 h vzprejemnine in 2 K 60 h prispevka za učila in igralna sredstva; zadnji znesek morajo plačati tudi učenci, ki so bili že doslej na zavodu.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije v Kranju
dne 2. septembra 1903.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Št. 5152.

Dne 2. septembra 1903.

Razglas.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani razpisuje v nabavo potrebnih desek, plohov, obročev, sodčkov, dog in premoga za leto 1904. oziroma 1905. konkurenčno razpavo.

Pismene ponudbe vsaka pola kolekovana z 1 K in opremljene s pobotnico o 10% varščini, zaračunjeni po zaslužku za leto 1904. in vloženi pri kaki c. kr. blagajni, dopolnjuje naj se najkasneje do dne 1. oktobra 1903 ob 11. uri dopoludne na podpisano c. kr. tobačno glavno tovarno.

Napis naj se glasi: Ponudba za dobavo desek, plohov, obročev i. t. d. k št. 5152/1903.

Za leto 1904. potrebovale se bodo naslednje množine:

4 metre dolge, 14 mm debele deske iz mehkega lesa in sicer:

4.000 kosov desek 19 cm širokih	5.000 kosov desek 31 cm širokih
7.000 " " 21 " "	5.000 " " 33 " "
7.000 " " 23 " "	1.500 " " 35 " "
7.000 " " 25 " "	1.300 " " 37 " "
7.000 " " 27 " "	1.200 " " 39 " "
6.000 " " 29 " "	52.000 kosov.

4 metre dolge, 20 mm debele deske iz mehkega lesa in sicer:

500 kosov desek 19 cm širokih	1.200 " " 31 " "
1.200 " " 21 " "	1.200 " " 33 " "
1.500 " " 23 " "	800 " " 35 " "
2.000 " " 25 " "	500 " " 37 " "
1.800 " " 27 " "	500 " " 39 " "
1.800 " " 29 " "	13.000 kosov.

1000 kosov 4 m dolgih, 26 mm debelih in 316 mm širokih desek (mehki les)

200 " 4 " " 33 " " " 316 " " " plohov "

300 " 4 " " 40 " " " 316 " " " " "

500 " 4 " " 53 " " " 316 " " " mecesnovina.

300 " 4 " " 53 " " " 316 " " " " "

8 m³ 260 mm širokih 53 mm debelih in 2 m dolgih plohov iz trdega lesa (hruska, javor),

12 m³ obsekanih hlodov različnih širin,

100 kosov hrastovih pragov, dolgot: 1-5 m, širokost: 0-19 m, visokost: 0-15 m

1.000 " leskovih velikih obročev dolgot 3-5 m v zvezkih po 50 kosov

130.000 " malih 2-5 " " " 100 "

500 " velikih bukovih sodov po 2 m

1.200 " bukovih dog 80 cm dolgih

1.400 " hrastovih " 116 " "

1.000 " " 70 " "

21.000 meterskih centov premoga.

Potrebne množine za leto 1905. v približnem številu kakor v letu 1904.

Zahtevana kakovost potrebnega blaga in oddajalni čas razvideti je iz

posebnih dobavnih pogojev, kateri so vsakemu v pisarni c. kr. tobačne glavne

tovarne na vpogled in mora ponudnik sporazumljenje z njimi v ponudbi izrečno

potrditi.

Ponudbe glase se lahko za jedno ali pa 2 leti.

Cene postaviti je posamezno za jedno ali dveletno oddajo v črkah in

številkah loco c. kr. tobačna glavna tovarna.

Ponudbe, katere so v zvezi s ponudbami drugih oddajalcev, kakor tudi

konkretne ponudbe so nedopustne.

Sicer pa veljajo splošni pogoji za dobavo gospodarstvenega blaga

št. 6363/1899, kateri so v c. kr. tobačni glavni tovarni med navadnimi uradnimi

urami vsakemu na vpogled.

Ponudniki morajo sporazumljenje z njimi v ponudbah natančno izreči.

Razsodbo o vposlanih ponudbah pridrži si c. kr. glavno ravnateljstvo

tobačne uprave na Dunaji in ima tudi pravico oddati oddajo posameznega blaga

ločeno za jedno, ali dve leti.

Vsak ponudnik se zaveže s svojo ponudbo do končne razsodbe c. kr.

glavnega ravnateljstva tobačne uprave in se tako odreče določbam § 862 a.

drž. zak. potem členov 318 in 319 trg. zak. glede na rok obvestila v končni

razsodbi njegove ponudbe.

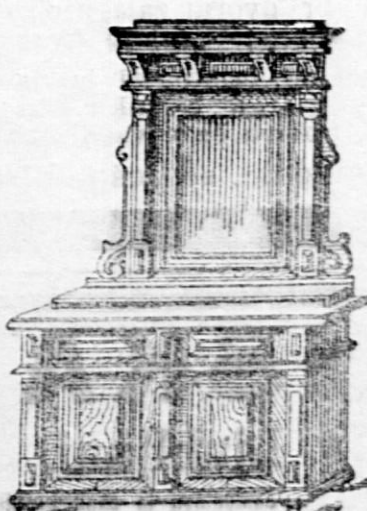
Zakasnelo došlo in take ponudbe, katere ne odgovarjajo v polnem ob-

segu navedenim pogojem, se ne bodo vpoštevale. (2296—1)

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane **sobne** **oprave** iz suhega lesa solidno izgotovljene po lastnih in predloženih vzorcih. **Velika zaloga** raznovrstne izdelane **oprave za salone, spalne in jedilne sobe** je na izbero cenjenim naročnikom v lastnem skladišču tik kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar

načelnik.

(81—35)

Ugodna prodaja gostilne.

Gostilna „pri solncu“ v trgu Rogatec na Štajerskem najugodnejša lega, na glavni cesti nasproti novemu kolodvoru, ki se odpre v jeseni, **se takoj proda**, ker iste posestnik ni krčmar. Cena zmerna. Plačilni pogoji jako ugodni.

Vpraša se pri lastniku **Hugo Schlehan-u**, sedaj v Rogatecu ali pa pri **Josip Perhauz**, Dunajska cesta št. 6, I. nadst. 2212-3)

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren v Zalcu in Laškem trgu.

—| Naročila sprejema |—
Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Trorazredna cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom vis. c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 12. julija 1900, št. 18.588.)

Gospoke ulice št. 8.

Za šolsko leto 1903/1904 bode vpisovanje dne 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljstvu pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bode sprejemni izpit za tiste na novo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične osmo šolsko leto s slovesno skupno službo božjo.

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, naj se v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov osebno ogledajo ter izkažejo z izpričevali o svojem dosedanem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej še z rojstvenim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj do konca prvega polletja šolskega leta.

Vsa deklica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 4 K sprejemnine. — Šolnina znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirčopis, risanje, ročna dela, odgojstvo, gospodinjstvo, zdravoslovje, — prostovoljni pa: lepospisje, telovadba, petje, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo dekliško šolo je združen poseben trgovski tečaj, namenjen v prvi vrsti absolventinjam tega zavoda, potem pa tudi drugim deklicam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nauke.

Vpisovanje za trgovski tečaj bode dne 22. in 23. septembra od 11. do 12. ure.

Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

(2246-2)

V Ljubljani, dne 1. septembra 1903.

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Med. dr. Josipa Trauba želodčni prašek

Gastricin

zdravniško preizkušen in potrjen.

Tisoči in tisoči ljudi so vsled želodčnih, črevesnih in drugih bolezni primorani k strogi dieti, ki jim pretvarja življenje v muko. Po uporabi dr. Jos. Traubovega želodčnega praška **Gastricin** je taka dieta že po kratkem času popolnoma nepotrebna. Bolniki, ki si hočejo z množino živeča ohraniti moči, bodo to z Gastricinom popolnoma dosegli. Gastricin deluje pri začasnih nerednostih, kakor pri zgagi (gorečici), pehanju, napihovanju, želodčnih boleznih, bljuvanju, krčih, slabostih in tesnobah, glavobolu vsled slabega prebavljenja takoj in pri daljni uporabi odpravi tudi zastarele želodčne in črevesne bolezni, ki so se zoperstavljale dosedaj vsem sredstvom. — **Gastricin** ni odvajalno sredstvo ureja vendar iztrebljenje popolnoma. — Natančnejše povedo prospekti. Za gospode zdravnike so poskušnje zastoj.

(1116-20)

V Ljubljani se dobiva pri **M. Mardetschlagerju**, v lekarni pri orlu, kakor tudi v večini lekarn.

Glavna zaloga **Salvator lekarna v Požunu (Pressburg)**.

Na debelo v medicinskih drogerijah

Velika škatlja 3 K, mala škatlja 2 K, frankirano 20, rekomandirano 45 h več.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana
Stari trg št. 28
uraz, trgovce z zlatino in srebrnino in z vsemi optičnimi predmeti.
Nikelnasta remontoar ura od gld. 1-20.
Srebrna cilindar rem. ura od gld. 4-.

Ceniki zastoj in franko.

MODERCE

natančno po životni meri za vsako starost, za vsaki život in v vsaki facon!

prilagojena
HENRIK KENDA
v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrazba za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tud po Knellpu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine, kirurška obvežila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel.

Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
— Drogerija —
Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Klobuke

najnovije facone
priporočila po najnižji ceni
Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.

Anton Presker
krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporočila svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovjših uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj viz Amstetten. — Ob 5. uri zj. osebni vlak v Trbiž od 1. julija do 15. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 6 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine v. Heb, Francove v. Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 1. uri 40 min. popoldne osebni vlak v Lesce, Bled, samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine v. Heb, Francove v. Prago, Karlove v. Prago (direktni voz I in II. razr.). Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 6 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Karlove v. Heb, Marijine v. Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyr, Lince, Budjevice, Plzina, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osebni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in praznikih od 31. maja. — Ob 10. uri 43 m ponoči osebni vlak iz Trbiža od 1. julija do 15. septembra, ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj. iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1719)

Štev. 527.

(2243-3)

Žaga v zakup!

Enostavna žaga v Stari Fužini (v Bohinju), last verskega zaklada kranjskega, daje se vnovič za čas od 1. novembra 1903 do konca oktobra 1906 v zakup.

Pismene ponudbe vročiti je

najdalje do sobote, dne 19. septembra t. l. opoldne pri podpisnem oskrbuistvu, pri katerem se izvedo zakupni pogoji.

Ponudbe opremljati je s kolekom za eno krono.

Znesek ponudene letne zakupnine pisan mora biti s številkami in z besedami.

Ponudbe podpisane morajo biti po ponudniku, kateri ima navesti svoj stn in svoje bivališče s hišno številko vred.

C. kr. oskrbuistvo gozdov in domen v Radovljici

dne 30. avgusta 1903.

C. kr. gozdni in domenski oskrbnik:
Pirker.

Oznanilo.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani (šola za obdelovanje lesa, šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame) se prične šolsko leto

dne 19. septembra.

Na novo ustopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov zglasiti pri ravnateljstvu v Zatiškem dvorcu, Stari trg št. 34,

dne 16. ali 17. septembra

dopoludne od 9.—12. ure ali popoldne od 3.—5. ure.

Na šoli za obdelovanje lesa se nahaja posebni dveletni pripravljalni tečaj in triletni strokovni oddelki za mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, podobarstvo in pletarstvo. Pripravljalnemu tečaju je naloga, pripravljati za vstop v navedene oddelke ali pa sploh za vstop v katerikoli obrt.

Sprejemni pogoji:

A) Na dnevni šoli za obdelovanje lesa:

a) v prvi letnik pripravljalnega tečaja se sprejemajo učenci, ki se izkažejo z znanjem ljudske šole, in ki bodo dovršili dvanajsto leto svoje starosti do 1. januarja 1904;

b) v drugi letnik pripravljalnega tečaja vstopajo dečki, ki se izkažejo z znanjem I. letnika, in ki bodo do 1. januarja 1904 dosegli starost 13. let;

c) v prvi letnik kacega strokovnega oddelka se sprejemajo učenci, ki so dovršili pripravljalni tečaj, ali meščansko šolo ali pa 3. razrede srednje šole (pri takih se neugodni redi iz latinskega in grškega jezika ne vpoštevajo) in ki dosežejo v tekočem letu starost 14. let;

d) v pletarski oddelci se sprejemajo učenci, ki so dovršili ljudsko šolo in imajo starost 14. let.

B) Na dnevni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo:

Na novo vstopajoče učenke se morajo izkazati z dovršeno ljudsko šolo in s starostjo 14 let; izjemoma zadošča tudi starost 12 let.

C) V javni risarski šoli se sprejemajo učenci in učenke celo šolsko leto, kolikor to dopuščajo prostori.

V Ljubljani, dne 5. septembra 1903.

(2281-1)

C. kr. ravnateljstvo.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz **Hamburga v Novi York** ali pa v **Halifax**.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie
Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča
tovarna stolov
Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
priporočila sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imetjem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavararnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

natančno in trpežno izdelane stole, fótelje, vrtno stole, gugalnike, naslo njače itd. itd. (1913-4)

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovije obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročavalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Proda se pod roko
ново zidana hiša
(v podobi vile), z lepim sadnim vr-
tom, ležeča ob glavni cesti v St. Juriju
pri Kranju, pri kateri se nabaja tudi
javna vaga, in je jako pripravna za
vsako kupčijo. (2263-2)
Prodajalne pogoje daje g. Ma-
rija Marenčič v Kranju.

Sladko namizno grozdje

prve vrste 2251-2
prodajamo v vsaki množini od 5 kg
višje. Za 3 K pošljemo poštini zaboj
po 5 kg na vsako poštino postajo
poštne prosto.

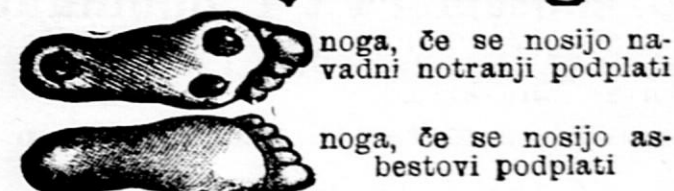
Vinogradna zadruga
Samobor (Hrvatsko).

Dr. Franc Zupanc
ne bo ordiniral do
20. septembra.

Varujte noge

noga, če se nosijo na-
vadni notranji podplati
noga, če se nosijo as-
bestovi podplati
pred kurjimi ocesi, turi, mokroto in mra-
zom. Vse te nepravilnosti, posebno nadležne
pot in spečenine izginejo, če se nosijo dr.
Högyes-ovl patentirani asbestovi podplati.
Par stane 80 h, K 120 in K 240. Po-
šilja se po povzetju. Prospekti in priznala
pisma od vojaških oblasti in najvišjih kro-
gov brezplačno. Bogata izbira vseh asbe-
stovih izdelkov. Centr.: Dunaj 1., Do-
minikanerbastei 19. (1563-13)

Hotel Kolbeck „Zur Linde“

DUNAJ, Laxenburgerstrasse 19
tik južnega in državnega kolodvora.
Postajališče električne cestne želez-
nice na vse strani.
Fina meščanska, novo opremljena hiša.
Elektr. razsvetljava, kopalnica, cene
zmerne. Postrážba in razsvetljava se
ne računa posebej. 1674-11
Fran Kolbeck, hotelir.

Vinarsko in sadjarsko društvo za Brde v Gorici

prilagojena gg. krčmarjem in zasebni-
kom pravo pristno

Briško vino

z najboljšo postrežbo po prav
zmernih cenah.
Vino se razpošilja v sodčkih od
56 litrov naprej ter na željo tudi
uzorce. (2193-3)

Obenem priporoča

najboljše sadje.

Točna postrežba.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barcellini 20.

Najboljše črnilo svetá.

Kdor hoče obutalo
ohraniti lepo bleščeče
in trpežno, naj kupuje
samo

Fernolendt
čevljsko črnilo

za svetla obutala

Fernolendt crème za
naravno usnje.

Dobiva se povsod.
G. kr. dvorni založnik.

G. kr. priv.

tovarna ust. l. 1832
na Dunaji.

Tovarniška zaloga:

Dunaj, l., Schulerstrasse 21.
Odlikovanja na Dunaju in Parizu:
zlata kolajna. V Londonu, Rimu,
Ostende: veliko darilo (Grand prix)

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.
Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel
vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

(931-13)

Dobiva se povsod!

Pariz
1900

GRAND
PRIX.

Singer-jevi šivalni stroji

za domačo uporabo in vsako stroko fabrikacije.
Brezplačni pouk v vseh tehnikah modernega vezenja.
Singer Co. šivalni stroji del. dr.
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6. (1390-9)

Izplačujoče se postransko opravilo
brez posebnega truda in izgube časa najdejo
spoštovane osebe vsakega stanu in povsod
s prevzetjem zastopa avstrijske družbe
prve vrste, ki sprejema (1463-15)
zavarovanja proti požaru, stekla, proti škodi pri prevažanju
proti tatvini po ulomu in življenja.
Ponudbe pod „1798“ Gradec, poste rest.

Izobražena

oseba bi sprejela takoj kako dele,
da bi kaj prepisovala, računila, note
pisala itd. in sicer če je mogoče, na
svojem domu. (2239-3)
Ponudbe naj se blagovolijo po-
šiljati pod „U. J. 100“, Sv. Lovrenco
na Drav. polju, Ptuj, poštino ležeče.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach)
na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušek za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, vsprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvzuje. Vse puške so na c. kr. preskušene,
valnice in od mene preskušene. — Ilustro-
vani ceniki zastoj. (36)

Tovarna pečij

in raznih prstenih izdelkov
Alojzij Večaj
v Ljubljani, Trnovo, Opekar-
ska cesta, Veliki Stradon 9

prilagojena vsem zidar-
skim mojstrom in stav-
benikom svojo veliko
zalogo
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstenih
pečij
in najtrpežnejših
štedilnih ognjišč
lastnega izdelka, in
sicer rujavih, zelenih,
modrih, sivih, belih,
rumenih itd., ponaj-
nižjih cenah.
Ceniki brezplačno in pošt-
nine prosto. (16-36)

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti
s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti
90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr.,
prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr.,
glavnina brez kosti 45 kr. Dunajske salame
80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld.
20 kr. Ogrske salame za mesec junij 1 gld.
80 kr., vsak mesec kilo 15 kr. dražji. Velike
klobase po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago
od 5 kilo naprej proti povzetju. (1598-7)
Janko Ev. Sirc v Kranju.

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki je izkušeno na klinikah in od mnogih praktičnih zdrav-
nikov, ne le v Avstro-Ogrski, nego tudi v Nemčiji, Ru-
siji, balkanških državah, Švic. itd. proti **potnim bole-**
znim, zlasti proti

vsake vrste izpuščajem
uporablja s najboljšim uspehom. Učinek Bergerjevega ko-
tranova mila kot higijeničnega sredstva za odstranje-
nje luskin na glavi in v bradi, za čiščenje in desinfekcijo
polti je splošno priznan. **Bergerjevo kotranovo milo**
ima v sebi 40 odstotkov **lesnega kotrana** in se razli-
kuje bistveno od vseh drugih mil, ki se nahajajo v
trgovini.

Pri **neozdravljivih potnih boleznih** se na mesto ko-
tranova mila s uspehom uporablja

Bergerjevo med. kotranovo žvepleno milo.
Kot blaže kotranovo milo za odpravljanje

nesnag s polti,
proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor
tudi kot nenadkriljeno kosmetično milo za **umivanje**
in kopanje za vsakdanjo rabo služi

Bergerjevo glicerinsko-kotranovo milo,
v katerem je 35 odst. glicerina in ki je fino parfumovano.
Znamenito je nadalje

Bergerjevo Panama-kotranovo milo
za popolno odstranitev potnih nečistosti.

Cena komadu vsake vrste v navodilom o
uporabi 35 kr.

Od drugih **Bergerjevih medicinsko-kosmetič-**
nih mil zaslužijo, da na nje posebno opozarjamo: **Ben-**
zovo milo za fino polti; **borakovo milo** za priske; **kar-**
bolsko milo za umivanje polti pri pikah, vseh koz in
kot rakažujoče milo; **Bergerjevo smrekovo-iglasto**
milo za umivanje in toileto; **Bergerjevo milo** za
nežno otroško dolo (25 kr.)

Bergerjevo Petrosulfol-milo
proti rudečici obraza, rudečemu nosu, oprisku in klenju
kole; **milo** se daje vso potrebo v navodilu o uporabi.
Odlikovano z zlato svetinjo v Parizu 1900.

Da bole vsaka zmoza nemogoča,
zahtevajte vedno le staroslovno **Ber-**
gerjevo milo z poleg sloveč varstveno
znamko in ker je mnogo brezpre-
povednega ponarejenega mila, ima vsaka
etiketa **Bergerjevega mila** kot na-
tancen znak pristnosti zaven sta-
jeje polno ime v rudič barvi.

Bergerjeva zobna pasta v tubah
najboljše sredstvo za čiščenje zob, št. 1 za normalne zobe,
št. 2 za kadičce. Cena 30 kr. Glede vseh drugih **Ber-**
gerjevih mil se daje vse potrebno v navodilu o uporabi.

Odlikovano z zlato svetinjo v Parizu 1900.

Da bole vsaka zmoza nemogoča,
zahtevajte vedno le staroslovno **Ber-**
gerjevo milo z poleg sloveč varstveno
znamko in ker je mnogo brezpre-
povednega ponarejenega mila, ima vsaka
etiketa **Bergerjevega mila** kot na-
tancen znak pristnosti zaven sta-
jeje polno ime v rudič barvi.

PH. SUCHARD.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milan Leustek, M. Mardetschli-
ger, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl.
Trakóczy in v vseh drugih lekarnah na
Kranjskem. (741-9)

Obleke, koce, stare vojaške

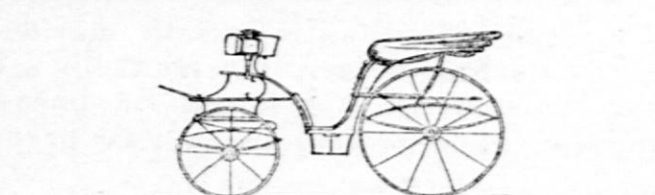
čevlje z dobrimi podplati na debelo
tudi proti šestmesečnemu plačil-
nemu odlogu pri **L. Pressburger &**
sin, Dunaj XX/1, tovarna Pressburg. 5

Prostor za gostilno

v mestu — brez koncesije — čali pa
gostilno v najem

bodisi v mestu ali zunaj mesta, želi
se prevzeti za 1. november t. l.

Ponudbe na upravnishvo »Slov.
Naroda«. (2208-3)

Izdelovatelj vozov

FRAN WISJAN
Ljubljana, Rimska cesta št. 11

priporoča svojo bogato zalogo novih
in že rabljenih (1459-15)

VOZOV.

Suchard MILKA

čokolada iz čiste sme-
tane v tablicah in zvitihih.

Smetane jako bogata

mlečna čokolada.

Najnovejše iz svetovnoslavne
tovarne za čokolado.

PH. SUCHARD.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milan Leustek, M. Mardetschli-
ger, J. Mayr, G. Piccoli, U. pl.
Trakóczy in v vseh drugih lekarnah na
Kranjskem. (741-9)

Frid. Hoffmann

urar
v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo
zalogo **vseh vrst**

žepnih ur

zlatih, srebrnih, iz tule,
jekla in nikla kakor tudi

stenskih ur, budilk

in salonskih ur

vse samo **dobre** do
najfinejše kvalitete

po nizkih cenah.

Novosti
v žepnih in stenskih urah
so vedno v zalogi.

Popravila se izvršujejo
najtočneje. 6

VARSTVENA ZNAMKA.

Prodajalka

se sprejme v večjo trgovino z me-
šanin blagom.

Kje? pove upravnishvo »Sloven-
skega Naroda«. (2285-2)

Kot učenec se vsprejme

deček

iz dobre hiše, 14 let star.

Fran Xav. Humana sin
trgovca v Krškem. (2236-3)

Dijaki

ali **gospodične** se sprejmejo v
boljši rodbini pod zmernimi pogoji
v stanovanje in na hrano

v Ljubljani, Glavni trg št. 25,
I. nadstropje. (2187-3)

Absolventinja

trgovskega tečaja z dobrimi
spričevali **išče službe kot kom-**
ptuaristinja.

Naslov pove upravnishvo »Slov.
Naroda«. (2249-3)

Službe iščem

za svojega pomočnika **špece-**
rijske stroke radi opustitve tr-
govine, najraje na deželi. Isti je 24

let star, vojaščine prost ter ga za-
morem vsakomur najtočnejše priporo-
čiti kot delavnega in jako poštenega
človeka. — Naslov moj pove uprav-
nishvo »Slov. Naroda«. (2191-2)

5 parov čevljev za

K 5-80 (2280-1)

se odda le zaradi velike preobilice za tako
nizko ceno. 1 par čevljev za zavezovati
za gospode, 2 para za dame in 1 par za
deklice, z močno zbitimi podplati, lepe
fagone. Dalje 1 par elegantnih komodnih
čevljev, zelo prijetni in lahki za nositi. Vseh
teh 5 parov za 5 K 80 h. Pri naročitvi za-
dostuje številka za čevlje. Razpošilja se
proti povzetju. Zamenjava dovoljena.

Razpošiljalnica čevljev
EBERSON
Dunaj VII/3. poštini predal.

Jelove

storže

kupuje proti
takošnjemu plačilu

Béla Faragó

c. in kr. dvorni založnik

luščilnica za jelovo seme

Zala Egerszeg

(2103-4) (Ogrsko).

Zdravilišče

Krapina-Toplice

na Hrvatskem

eno uro oddaljeno od zagor-
ske železniške postaje Zebok-
Krapina-Toplice. 2231-2

Omnibus pri vsakem vlaku.

Odprto do konca oktobra.

Cena stanovanj je od 1. sep-
tembra za 25% znižana.

Izvrstno opremljena zdra-
vilišnica, — krasno sadje,
— milo podnebje itd.

Pozor!

Pozor!

V restavraciji „pri novem svetu“

vrši se

v torek, dne 8. septembra t. l. (na praznik)

zaključni vrtni koncert

pri katerem sodeluje

vojaška godba pešpolka kralj Belgijcev šte. 27.

Začetek točno ob pol 4. uri popoldne.

Ustop prost.

Zahvaljujoč se tem potom vsem svojim dosedanjim častitim obiskovalcem v Ljubljani in na deželi, ki so posekali moj vrt in kegljišče, vabim iste, kakor tudi občinstvo sploh na ta zadnji letošnji koncert v moji restavraciji ter jih ob enem prosim, da mi jednako zaupanje ohranijo tudi v zimski dobi, ker sem poskrbel za snažne in zračne prostore, ter pazno točno in pošteno postrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

(2273-2)

Fran Remic, restavrater „pri novem svetu“.

U Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 14.

Obrtno naznanilo.

Da se ustreže želji častitega občinstva deželnega stolnega mesta Ljubljane kakor tudi okolici, daje se na znanje, da se je otvorila z dne 31. januarjem 1903

krovnna obrt.

Podpisana tvrdka se bode vedno trudila, vsa v krovno obrt spadajoča opravila, kakor: pokrivanje z tu- in inozemsko skalco, z raznovrstno opeko, s cementom in strešnim klejem itd., nadalje vsakovrstna dela na stolpih in nastavljanje strelovodov, pokrivanje po najnižjih cenah in z večletno garancijo v popolno zadovoljnost p. n. občinstva izvršiti.

Vsled večletne izkušenosti, ki so si jo podpisani kot sotrudniki tvrdke „Korn“ zadobili, se obračajo z zaupanjem do p. n. občinstva mesta Ljubljane in njene okolice ter se priporočajo istemu za vsa preje navedena opravila, kakor tudi za popravila izven mesta.

Z velespoštovanjem

Ivan Križnar in drug, krovstvo in poprava stolpov.

Pri Opekarski cesti v Trnovem.

(2161-2)

Velik krah!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo z golj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško klinjo;
- 6 komadov ameriških patentiranih srebrnih vilic iz enega komada;
- 6 komadov " " " jedilnih žlic;
- 12 komadov " " " kavčnih žlic;
- 1 komad ameriškega patentirane srebrna zajemalnica za juho;
- 1 komad ameriškega patentirane srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 komadov angleških Viktorija čašice za podklado;
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad cedilnik za čaj;
- 1 komad najfinjša sipalnica za sladkor.

(165-34)

42 komadov skupaj samo gl. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gl. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-60. Ameriško patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na nikakršni slepariji zavajam se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno prikladna kot **prekrasno**

svatbeno in priložnostno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo. — Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši ameriškega patentiranega srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandstrasse 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Ciđilni prašek za njo stane 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izveček iz pohvalnih pism.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture S patentirano srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Ljubljana. jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešp. Tomaž Rožanec, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno. — Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamilo Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Restavracija „Zelen hrib“

Postaja elektr. želez. Dolenjska cesta št. 23. Postaja elektr. želez.

Dne 8. septembra 1903

to je v torek, praznik rojstva Marije

koncert

ljubljanske društvene godbe pod osebnim vodstvom g. kapelnika Novaček-a.

Začetek ob 3. uri popoldne in sicer bode svirala godba do 8. ure zvečer na pihala in od 8. ure naprej na lok.

Vstopnina 20 vinarjev.

Točilo se bode fino marčno pivo iz domače pivovarne Jurij Auerjevih dedičev, istotako pristno naravno vino, kakor Dolenjski rizling iz vinogradov gospoda viteza Langer-ja v Beršlinu, dalje štajerska, istrjanska, hrvaška in druga pristna vina.

Posebno opozarjam sl. občinstvo na slastne in fino doma pripravljene mesene krvave in jetrne klobasice.

K mnogobrojni udeležbi vabi najljubše

Francelj in Kovač,
restavrater.

Prav dobro idoča

trgovina

mešanega, večinoma špecerijskega blaga na jako ugodnem prostoru v Ljubljani se odda radi drugih poslov z vsemi aktivi in pasivi. Letni promet prilično 50.000 kron. Potrebni kapital prl. 6000 kron.

Na dotična vprašanja, katera naj se naslovlja do 30. sept. t. l. pod šifro „P. 451 1/2 poste restante Ljubljana“ se istim potom od 30. sept. naprej naznanijo podrobnosti. (2190-2)

Jernej Bahovec

trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem v Ljubljani

Sv. Petra cesta šte. 2

Filijalka:

Resljeva cesta šte. 7

priporočila:

Najboljše urejeno zalogo različnega papirja, trgovskih in poslovnih knjig, šolskih zvezkov, bilježnic, črnila itd. Katalizme in šolske knjige za ljudske šole. Molitvenike v raznih vezeh. Tiskovine za gospode odvete in c. k. notarje. Fotografirne aparate ter k temu potrebne predmete. Kipe slovenskih literatov. Razno galanter. blago itd. Nizke cene, točna in solidna postrežba.

Lepoto

polti napravi cvetlično milo za umivanje obraza

,Aida‘

à 60 vin.

Dobiva se samo:

v lekarni „pri orlu“

mag. pharm. Mardetschlager

nasled. Svobode v Ljubljani.

Istotam se dobivajo tudi ceniki (knjižice) s kratkim navodilom o negovanju zob, las in polti, z malim koledarjem zastonj in po pošti.

● Klobuke ●

Najnovije in najboljše

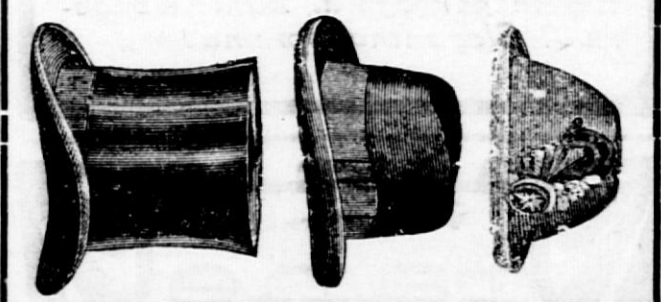
Tržnice za gospode in dečke izdelane prvih evropskih, italijanskih in angleških tovarnih priporočila v največji izbiri in po najnižji ceni

G. J. HAMANN

Mestni trg št. 8.

Zaloga klobukov dvornih klob. tovarn c. kr. privilegovanih W. Pless, Dünkel, in J. Pöhlner, Gießen.

Klobuki se po lastni želji glavo in po lastni navedbi oblike izdelujejo in se vspešno menjajo stari klobuki v popravilo

Jv. Seunig

trgovec z usnjem na drobno in debelo

v Ljubljani, Stari trg št. 7

priporočila

olje zoper prah

dosedaj najboljšo, prosto bencina, smole, petroleja ter kislin brez konkurence, brez vsacega duha

po najnižjih cenah: 1 kg. 50 h, 50 kg. à 70 h, pri nakupu večje množine še ceneje.

Novo! Patentirano Novo!

nepremočljivo mazilo

za počrnenje rujavih čevljev, usnja itd.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporočila svoj priporočano izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in spricevala

raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(1182-19)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Razglas.

Podpisano županstvo proda iz svoje hoste v Cegonci pri Rudolfovem, kaka dva kilometra od novomeškega kolodvora oddaljeno, okoli

500 hoj ali smrek

in sicer po kosih, katera drevesa so za prodajo že zaznamovana. V to svrbo bode

dne 10. septembra 1903 ob 11. uri dopoldne

v mestni hiši v Rudolfovem javna dražba.

Pismene ponudbe naj se do istega dne vložijo pri podpisnem županstvu in je vsaki ponudbi priložiti 10% varščine v gotovini, hranilnih knjižicah ali veljavnih vrednostnih papirjih.

Mera dreves je 39 do 53 centimetrov in vsakdo, ki hoče vložiti ponudbo ali se sploh dražbe vdeležiti, si lahko zaznamovana drevesa poprej ogleda z mestnim gozdnim čuvajem Pavličem, ki stanja v Cegonci.

Oziralo se bode v prvi vrsti na tiste ponudnike, ki hočejo kupiti vseh okoli 500 dreves.

Mesta občina ni vezana sprejeti najvišjo ponudbo, pač pa je vezan vsak ponudnik na svojo ponudbo do 1. oktobra 1903, kar se ima v ponudbi omeniti.

Pogoji glede plačevanja kupovine, sekanja dreves in kedaj je spraviti les iz hoste, kakor tudi vsi drugi pogoji izvejo se v občinski pisarni v Rudolfovem in ima vsak ponudnik v svoji ponudbi izjaviti, da so mu vsi pogoji znani in da se istim podvrže.

Rudolfovo, dne 30. avgusta 1903.

(2232-3)

Mestno županstvo.

***** Ustanovljeno leta 1832. *****

Priznano najboljšo

oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurencu po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Električni obrat.

(413-31)

***** Ilustrovani ceniki so dobri brezplačno. *****

C. kr. moško in žensko učiteljsiše v Ljubljani.

Št. 392.

Razglas

(2252-2)

o pričetku šolskega leta 1903/4 na obeh c. kr. učiteljskih v Ljubljani.

A) Vpisovanje v c. kr. otroški vrtec, kakor tudi v c. kr. deško in dekliško vadnico bo v torek, dne 15. septembra 1903, od 8. do 10. ure dopoldne.

Redni pouk v c. kr. otroškem vrtnu in na obeh c. kr. vadnicah se prične v sredo, dne 16. kimavca 1903, ob 8. uri zjutraj.

B) Gojenke, ki žele vstopiti v I. letnik c. kr. ženskega učiteljsišča ali pa v učni tečaj za otroške vrtnarice naj se zglase v ponedeljek, dne 14. kimavca 1903, med 8. in 11. uro dopoldne.

Sprejemne preizkušnje se prične v torek, dne 15. kimavca 1903, ob 8. uri zjutraj.

C) Zglasila za I. letnik c. kr. moškega učiteljsišča se bodo sprejemala v ponedeljek, dne 21. kimavca 1903, od 8. do 11. ure dopoldne. Preizkušnja iz posluha bo ravno isti dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne, pismena sprejemna preizkušnja pa se prične v torek, dne 22. kimavca 1903, ob 8. uri zjutraj.

D) Dozdanji gojenci II., III. in IV. letnika na c. kr. moškem učiteljsišču naj se zglase v četrtek, dne 24. kimavca 1903, ob 9. uri dopoldne, dozdanje gojenke II., III. in IV. letnika c. kr. ženskega učiteljsišča pa ravno isti dan ob 10. uri dopoldne.

V 2., 3. in 4. razred c. kr. deške in dekliške vadnice in v II., III. in IV. letnik c. kr. ženskega učiteljsišča se zaradi pomanjkanja prostora nihče ne more nanovo sprejeti.

Vse natančnejše stvari se lahko poizvedo iz razglasa, ki je nabit na črni deski obeh c. kr. učiteljsih.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljsišča v Ljubljani

dne 1. kimavca 1903.

(1126-20)

Jako važno za vsacega kolesarja!

Predno se kateri odloči, kupiti si kolo, naj ne pozabi ogledati si ali vsaj naročiti cenik pravih

J. Puch-koles

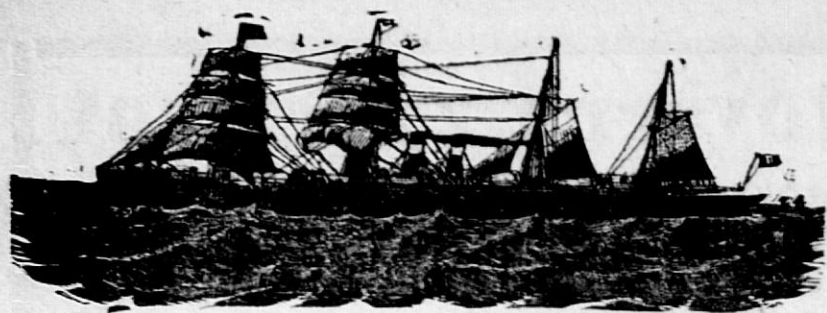
katerih zastopništvo ima g.

Franc Čuden v Ljubljani.

Isti priporočila posebno kolo s prostim tekom in zavoro v zadnjem kolesu (Freilauf mit Hinterradbremse).

☛ Za vsako Puch-kolo jamči dve leti. ☛

V zalogi nahajajo se tudi različni modeli raznih tovarn od 75 gl. dalje. — Ceniki zastonj in poštne prosto.

Red Star Line. Iz Antwerpena v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene. (1626—12)
Pojasnita dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel. na Dunaji, ali
Karol Rebsk, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 32.

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji se prične šolsko leto 1903/4, v katerem se otvorita III. in pripravljavni razred, dne 18. septembra s slavnostno otvoritvijo novega realnega poslopja.

Sprejemni izpiti za vstop v I. razred se prične dne 16. septembra ob 8. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglašajo v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov dne 13. septembra med 9. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglašajo k sprejemnim izpitom tudi pismeno, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

Učenci, ki želijo vstopiti v pripravljavni razred, iz katerega se lahko vstopi po ugodni razredbi brez sprejemnega izpita v I. razred zavoda, naj se oglašajo od svojih starišev ali njih namestnikov, dne 15. septembra od 9.—12. ure pri ravnateljstvu ter dokažejo s krstnim (rojstnim) listom, da so že izpolnili deveto leto svoje starosti, ali ga izpolnijo še v letu 1903, nadalje da so dovršili z dobrim uspehom III. razred ljudskih šol. Citati in pisati morajo znati slovenski in nemški. Sprejem bo za vse začasen, pri komur se bo razvidelo v prvih šestih tednih, da ne more uspevati, bo moral zapustiti pripravljavni razred ter se vrniti na ljudsko šolo.

V II. in III. razred se bodo sprejemali učenci dne 16. in 17. septembra dopoldne. (2259—2)

Pristojbine ni plačati nobene in tudi šolnine ni na zavodu.

V Idriji, dne 1. septembra 1903.

Ravnateljstvo.

Priznanje ilirskim testeninam iz krogov veleposestva!

Gospodoma Žnideršič & Valenčič — II. Bistrica.

Z Vašimi testeninami sem popolnoma zadovoljna, ker so res najizvrstnejše od vseh, kar sem jih poskusila!

Tolsti vrh (Št. Jernej), Dojenjsko, 12. januarja 1902.

(1880—7)

Marija Rudež,
graščakinja.

Za jesensko sezono

bogato odbrana zaloga mičnih novosti v konfekciji za gospode, dame in otroke, največja izbira najpripravnijega za

šolsko mladino

kakor tudi najfinejše športne suknje in površniki za velečastite gospode duhovnike po najnižjih cenah.

Naročila po meri se izvrše na Dunaju hitro in najfineje.

Angleško in francosko blago za naročila po meri je vedno v zelo veliki izbiri v zalogi.

Angleško skladišče oblek

Kapamacsija & Bondy

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

(2227—3)

O. Bernatović, poslovođa.

Naznanilo.

Iz bivše konkurzne mase

(2156—6)

pri „Amerikancu“

zaostala moda, zaloga manufakturnega blaga, se je prepeljalala dne 20. avgusta t. l.

iz Starega trga

na Dunajsko cesto št. 20

vis-a-vis kavarne „Evropa“

in se bode tam prodajala po ceni nepreklicno do najdalje 1. novembra 1903.

*

Dijaki

se sprejmejo na lepo stanovanje in dobro hrano. (2238—3)

Povpraša se na Radeckega cesti št. 2, I. nadstropje.

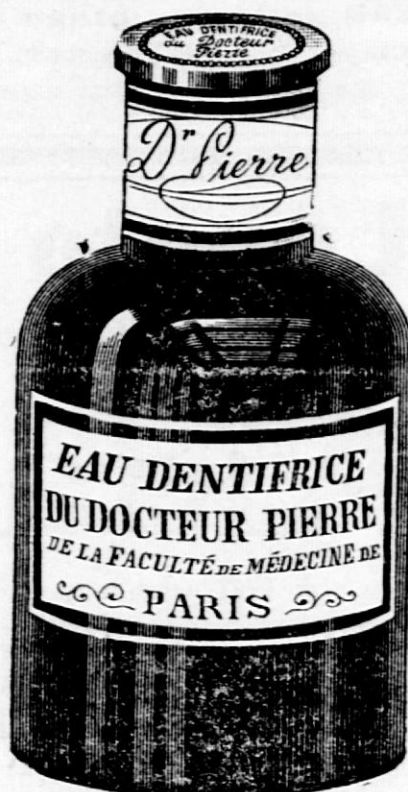
Za penzioniste s soprogo brez otrok.

V neki vasi na Dolenjskem se odda lepo stanovanje, obstoječe iz 2 sob in kuhinje in sicer proti nadzorovanju hiše, kadar je gospoda odsotna. (2238—2)
Vpraša se v upravnistvu „Sl. Nar.“.

Lekarna
pri „Angelu varhu“
J. R. Hočvar-ja
na Vrhniki.
(2188—2)
Zaloga vedno svežih in pristnih zdravil.
Razne domače in tuje specialitete.
Raznovrstna zdravila za živino.
Pošiljatev tudi po pošti

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105—6)

V založbi L. Schwentnerja v Ljubljani je pravkar izšlo

„Iz naših krajev“

spisala

Zofka Hvedrova

Cena broš. 2 K 50 h, po pošti 2 K 60 h.

Znana pisateljica je s to zbirko črtic in povesti dokazala, kako bistro je opazovala in preštudirala našega kmeta, čegar enostranski verski in drugi nazorji tako često pridejo v trpko uasprotje z nazori modernog obraženega človeka, ki je tudi izšel iz njegove srede.

Med vrsticami je precej satire in sarkazma. Zanimivo berivo! Elegančna oprema!

Vsakovrstne rane
se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago
ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mečino vlažno mazilo, tako imenovano prasko domače mazilo, kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To zdrži rane čiste, obvaruje tiste, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.
Razpošilja se vsak dan. 24
Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4/1 pušice ali 3-36 6/2 pušice ali 4-60 6/1 ali 4-80 6/2 pušice poštne prosto na vsako postajo avstro-ogrske monarhije.
Vsi deli embalaže imajo zakonito doponovano varstveno znamko.
Glavna zaloga
B FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga (1112—6)
Malá strana, ogel Nerudove ulice 203
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.
V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mardetschlager, J. Mayr.

Novo izboljšani gramofoni

(6) z zvočnim locnjem in varstveno skrinjico. (2138)

Najvišja spolnitev! Zelo priljubljen pri družtvih in zasebnikih.

Gramofon-avtomat za gostilničarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke!

Velika zaloga najnovejših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila na zunanjo se izvršijo s povratno pošto.

Henrik Kenda, Ljubljana.

V ponedeljek, 31. avgusta t. l., in naslednje dni prodajam radi pozne sezone globoko pod navadno ceno. Posebno priporočam klobuke za dame, bluze, solčnike i. t. d. (2234—3)

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1
obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.—12. ure dopoldne. (304—55)
Poštnega hranilničnega urada št. 828.406. Telefon št. 57.

Preselitev gostilne.

Slav. občinstvu prijazno naznanjam, da v soboto, 29. avgusta t. l.

svojo gostilno

iz Kolodvorske ulice št. 111 v Šiški preselim

v Kolodvorsko ulico št. 15 v Spodnji Šiški (poleg Bolaffio).

Zahvaljujem se vsem svojim dosedanjim častitim gostom za naklonjeno zaupanje ter se jim, kakor tudi slav. občinstvu sploh ujudno priporočam za nadaljno naklonjenost.

Zagotavljam vedno pazljivo in pošteno postrežbo, se priporočam z odličnim spoštovanjem

(2209—3)

Anton Celarc, gostilničar
Spodnja Šiška, Kolodvorska ulica št. 15.

Vsaki gospodinji
je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.
Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.
Cena zavoju 50 vinarjev.
vsebinsa 500 gramov.
Kathreiner
Kneippova sladna kava
v polnih zrnih.
Kathreinerjeve tovarne zavoj Monakovo.